Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 201 (1451) ♦ Четвер, 24 жовтня 1996 року ♦ Ціна договірна

Павло ЛАЗАРЕНКО:

Є основа для поступового виходу з кризи

Херсонщина почала працювати. Так оцінив ситуацію в області Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко, котрий побував тут з робочим візитом. Після двох років відпочинку, зазначив Прем'єр, на Херсонщині по-справжньому взялися до діла. Проблем, які треба розв'язувати, надто багато.

(Закінчення на 2-й стор.).

Вибір — за трудівниками

Другий день робочої поїздки Голови Верховної Ради України Олександра Мороза по виборчому округу, від якого він обраний народним депутатом України, розпочався з КСП «Хлібороб» Ставищенського району. Просто на полі, де працював механізований загін на збиранні цукрових буряків, відбулася розмова Олександра Мороза з керівниками колективного сільгосппідприємства, механізаторами.

Попри те, що «Хлібороб» належить до сильних сільгосппідприємств, проблем у нього не менше, ніж в інших. Держава за здане зерно не розрахувалася, зате електроенергію в господарствах від'єднують справно.

Комерційні структури, користуючись зі скрути, нині дають за 1 кг цукру 1,4 кг бензину, хоча раніше було 1,7 кг. І селяни змушені приставати на кабальні умови, бо не залишати ж у полі вирощений урожай. І можна зрозуміти стурбованість таким становищем справ і таким ставленням до сільського трудівника з боку держави, про що говорили голова райради і держадміністрації Ставищенського району Олексій Кравчук, голова КСП «Хлібороб» Микола Бакун, трудівники господарства.

(Закінчення на 2-й стор.).

ІЗ ПЕКЛА —

З НАДІЄЮ ТА ЛЮБОВ'Ю

На глибині 1200 метрів наші кореспонденти знайшли те, чого і вдень зі свічкою не найдеш в офіційних столичних коридорах.

Репортажі на цю тему читайте й дивіться на 8—9-й сторінках.

Напередодні операції — про поділ ЧФ

Як повідомив Укрінформ, сьогодні Президент України Леонід Кучма відбуде до Москви, де візьме участь у саміті глав держав країн Чорноморського економічного співробітництва. Під час телефонної розмови з Президентом РФ Борисом Єльциним також було домовлено про особисту зустріч двох президентів. За словами Л. Кучми, він не має наміру під час бесіди з Б. Єльциним порушувати важливі проблеми, хоча питання про поділ ЧФ, мабуть, уникнути не вдасться. Просто Леонід Кучма хоче підтримати російського колегу напередодні важливої хірургічної операції.

Канаду також цікавить НАТО

Триває офіційний візит до України міністра закордонних справ Канади Ллойда Ексуорсі. У програмі — зустрічі міністра з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом, Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком. Відбудуться також переговори з міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком.

Увага: «ГОЛОС УКРАЇНИ — ТИЖДЕНЬ»

Таку назву має новий тижневик, який прийде до передплатника й читача з 1 січня 1997 року.

Цей сучасний інтелектуальний тижневик висвітлюватиме найактуальніші питання, які вирішує Україна, вміщуватиме найцікавіші і найважливіші інформації, репортажі, статті, фейлетони, програму ТБ. Вам буде цікаво дружити з новим виданням з першого номера.

Передплатна ціна на рік — 24 гривні, на півроку —12.

Саме така ціна, а не інша, на нове видання. Поправка до каталогу: телеграма «Укрпошти» за номером 17 — 3663 від 16 жовтня ц. р.

Передплатний індекс: 40342

Хто передплатить тижневик на рік — матиме право взяти участь у розіграші лотереї «ГУ».

Є приємна новина!

ПЕРЕДПЛАТА-97

«Голос України» вже вкотре проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуть найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам (перших двадцять чотири ми назвали в попередніх номерах):

25. Кіровоградському МП «Наталія» (директор Віталій Власюк) — два грошових виграші по 50 гривень.

26. ВО «Кіровоградліс» (генеральний директор Микола Глевацький) —кухонний набір з дерева.

27. Баранівському фарфоровому заводу (директор Віктор Гук) — набори посуду.

Друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або щотижневик «Голос України — тиждень» на 1997 рік. Надсилайте до редакції листівки з позначкою «Лотерея «ГУ-97», де вкажіть прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1997 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї!

У номер

● *Таращa*

Вибір — за трудівниками

(Початок на 1-й стор.).

У розмові не обійшли увагою і паювання землі. Як зазначив Микола Бакун, жоден із 400 трудівників господарства не виявив бажання вийти з КСП. Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, який напередодні зустрічався з трудовими колективами Таращанського району і чув такі самі думки від рядових трудівників, зазначив, що вибір має бути за селянами. Не потрібно, як це вже було раніше, силоміць штовхати їх у «світле майбутнє». Кожен має сам вирішити, як йому краще жити. Під час розмов порушено також інші проблеми, які турбують трудівників села.

У районному будинку культури відбудеться зустріч Олександра Мороза з трудівниками району.

Цього тижня Розкішнянська середня школа святкуватиме своє 100-річчя, Олександр Олександрович планує побувати там, привітати педколектив з ювілеєм і вручити школі пам'ятний подарунок.

● *Запоріжжя*

Роз'яснювати, консультувати, захищати

Таке триєдине завдання поставили перед собою засновники Фонду захисту конституційних прав громадян «Народний» у Запоріжжі. Оскільки його головою обрано народного депутата України, голову Комісії Верховної Ради законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Віктора Понеділка, то буде можливість після детального аналізу звернень громадян пропонувати парламентові відповідні зміни до чинних законодавчих актів.

— Держава далеко не завжди захищає конституційні права людини, — підкреслює голова Фонду. — Якщо вона не бере на себе таку відповідальність, то цю ношу на свої плечі в суспільстві має взяти хтось інший.

Віктор Понеділко припускає, що через деякий час у масштабах України на базі подібних до запорізького фондів може з'явитися «щось значно серйозніше», а точніше — «той інструмент і той механізм, якими суспільство зможе впливати на державні структури щодо дотримання Конституції» (мається на увазі громадський, суспільний контроль).

Фонд у майбутньому не лише вказуватиме, нагадуватиме і конкретно називатиме через засоби масової інформації посадових осіб, які не реагують на явні порушення конституційних прав, а й виступатиме позивачем навіть у Конституційному Суді України.

● *Рівне*

Для співпраці та оздоровлення

В Україні перебуває делегація представників англійських підприємств атомної промисловості. За участі членів делегації відбувся семінар з питань співробітництва, організований Держкоматомом України та «Форумом атомної промисловості Великої Британії». Сьогодні делегація англійських енергетиків відвідує Рівненську АЕС. А завтра — в останній день візиту — відбудеться презентація англійських фірм, що працюють в атомній енергетиці.

А 40 запорізьких дітей, які постраждали від наслідків Чорнобильської аварії, поїдуть до Великобританії на оздоровлення під час різдвяних канікул. У цьому їм посприяли виконком Запорізької міської ради народних депутатів разом з общиною Церкви «Джерело життя» та президент Євромісії Девід Хасевець (Великобританія).

Павло ЛАЗАРЕНКО: Є основа для поступового виходу з кризи

(Початок на 1-й стор.).

Побувавши в акціонерному товаристві «Херсоннафтопереробка» і ознайомившись із технологією виробництва, П. Лазаренко наголосив на необхідності ефективного впровадження сучасних, на рівні світових і європейських стандартів, методів переробки нафти, очищення нафтопродуктів. Зокрема, прискорення введення в дію установки глибокого очищення дизельного палива від сіркових сполук дасть можливість одержувати паливо значно вищої якості.

На полях Білозерського району, де нинішньої осені засіяно 44 тисячі гектарів озимих культур, що більше від попередніх років, видно: дотримання агротехніки дає позитивні результати. Озима пшениця на полі КСП імені Тельмана, показана директором Олегом Носовським і новим главою райдержадміністрації Сергієм Тріщановичем, входить у холодну зимову пору досить сильною.

Найбільше часу провів глава Кабінету міністрів у науково-дослідному інституті тваринництва степових районів «Асканія-Нова». Тут йому показали досягнення в селекційній роботі за останні роки. Асканійські тонкорунні й чорноголові вівці, каракулеві породи овець справляють велике враження. Не кожна країна може похвалитися таким добром. Подивитися на овець, довжина вовни яких сягає 18—20 сантиметрів, приїздять гості з Нової Зеландії, Австралії, інших зарубіжних країн. П. Лазаренко високо оцінив працю асканійських науковців у виведенні нових продуктивних порід овець і свиней і пообіцяв, що уряд надасть належну допомогу інституту, але лише для проведення тих заходів, які гарантують успіх. Іншими словами, допомогу держави отримуватимуть ті, хто працює творчо, на перспективу або хто має результати вже сьогодні.

Нині, за свідченнями науковців, гостро стоїть проблема з реалізацією вовни, ціни на неї на внутрішньому ринку досить низькі, це не стимулює відродження вівчарства. Без продуманої політики тут не обійтися. Павло Лазаренко дав доручення відповідальним особам виправити становище, в якому нині перебуває вівчарство.

Під час зустрічей з колективом названого інституту, з головами районних держадміністрацій області Прем'єр-міністр знову підкреслив основні моменти виголошеної нещодавно на Верховній Раді України програми дій уряду. Це — підтримка власного виробника і власного виробництва, впорядкування бюджетних видатків, зменшення необгрунтованих пільг різним структурам, пом'якшення податкового тиску тощо. В Україні, і на Херсонщині зокрема, зазначив Прем'єр, створено базу для поступового виходу з кризового стану. Але щоб намічені заходи стали реальними, слід наполегливо, старанно працювати. Майбутній добробут — у наших руках.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

На знімку: зустрічі в Асканії-Новій.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Конституція — закон для кожного

Шістнадцятеро на двох не чекають

28 вересня минули три місяці, відведені Конституцією для формування Конституційного суду України. А парламент, хоч як намагався вкластися в цей термін його Голова Олександр Мороз, так і не спромігся призначити всіх шістьох членів Конституційного суду, назвавши імена лише чотирьох. Уже наприкінці минулого тижня, здавалося б, сам Бог велів припинити політичні іграшки-забавки і всерйоз взятися до проблеми —визначити ще двох посланців у такий державної ваги орган. Погоджувальна рада, пари, рейтинги, спічі, запитання-відповіді — все було, а коли дійшла справа до бюлетенів — спалахнули пристрасті і... знову нікого не обрали. Результати рейтингового голосування, що висвітлювалися на парламентському табло системи «Рада», зазначив Олександр Мороз, зрозумілі й піддаються коментуванню. А це означає, що не професіоналізм претендентів на посади членів Конституційного суду був предметом сумнівів депутатів, а їхні політичні погляди або, більше того — заангажованість... Хоча, якщо чесно, «дарувати» претендентові на таку високу державну посаду пасаж: «Тільки вчора прочитав Закон про Конституційний Суд, тому не можу дати точної відповіді на ваше запитання», либонь, не можна... Бо де ж був цей депутат-юрист, коли сам закон приймали?.. І як же він, отой депутат-«конституціоналіст», згідно з цим законом діятиме, коли, прочитавши його вчора, сьогодні на запитання відповісти не годен?.. Та, либонь, не такого роду міркуваннями керувалися депутати, «прокотивши» обох своїх колег, не обравши того, хто давав точні відповіді на запитання.

Утім, як то кажуть, семеро на одного не чекають, 16 не чекають навіть на двох. Члени Конституційного суду зібралися, щоб обрати керівництво, тим самим уже порушивши право рівності усіх суддів, а саме тих двох, яких іще не обрано. Вони вже втратили право обирати керівництво суду і бути обраними.

Хвилини мовчання не було...

Перший голова Конституційного суду, покійний доктор юридичних наук, відомий конституціоналіст, один із стовпів вітчизняної юриспруденції Леонід Петрович Юзьков колись казав, що він — полководець без армії. Оскільки парламент минулого скликання, прийнявши Закон про Конституційний суд (тепер він скасований новим законом), обравши голову, так і не спромігся обрати членів суду... Але тепер судді самі собі обирають голову таємним голосуванням. Ним став кандидат юридичних наук Іван Тимченко, який досі працював начальником юридичного управління адміністрації Президента, дійсний член Академії правових наук, створеної ще Леонідом Кравчуком, за президентства якого Іван Артемович також працював начальником юридичного управління. Він і переміг на виборах голови КС доктора юридичних наук, одного з розробників проектів Конституції України і зразка 1993 року, і нинішньої, Миколу Козюбру... З рахунком 11:5.

Нагадаймо, що обирають голову КС на один термін — три роки, тим часом як усіх членів Конституційного суду — на дев'ять. Тобто протягом цього терміну буде троє голів. У найвідповідальніші роки (матимемо надію, що це тільки найближчі три), коли безліч актів можуть стати предметом розгляду КС, коли йому доведеться розв'язувати численні оргпитання, його очолюватиме Іван Артемович Тимченко.

А ще за цей час відбудуться вибори Верховної Ради і місцевих рад. Повноваження голови Конституційного суду закінчаться за два тижні до виборів Президента України...

Тож двома членами КС можуть бути й ті, хто взагалі закону не прочитав, — часу в них після обрання до КС буде аж надто для вивчення цього важливого документа.

Що ж, побажаємо успіху нашому найвищому конституційно-охоронному органові. Тим більше, що вже чого-чого, а доскіпливості криміналістів йому не позичати. Хай справдяться побажання Президента — щоб цей суд мав якнайменше роботи. Це означатиме, що всі інші, і зокрема високі дніпропетровці, працюють не за страх, а за совість.

Світлана ПИСАРЕНКО.

«Надсилаємо звернення про наміри певних сил...»

До редакції надійшло два документи — один до, другий після установчого з'їзду «Всеукраїнського об'єднання ветеранів» (так званого «з'їзду Юхновського»). Обидва документи мають однакову назву — «Звернення ветеранських організацій України до громадськості і політичного керівництва держави», та й в усьому іншому вони майже ідентичні, з тою лиш різницею, що друге звернення, окрім керівників ветеранських організацій (РОВУ, МУСУВ), підписали ще й кілька народних депутатів України (П. Симоненко та інші).

«Звернення» викликане різким несприйняттям нового ветеранського об'єднання, у зв'язку з чим заявляється: у нас уже є ряд узаконених ветеранських організацій, найчисельніша з яких — Організація ветеранів України «об'єднує понад 13 мільйонів ветеранів війни, праці і військової служби» (у другому «Зверненні» їх уже понад 14 мільйонів. — Ред.). Цього, мовляв, досить, а «намагання створити нову організацію має головну мету — розколоти ветеранський рух на два табори: так званих патріотів-державників і ... таких, які нібито демонструють антиукраїнську, антидержавну спрямованість».

Далі — жорсткіше: «Створювачі нової організації намагаються протягти до неї колишніх пособників фашистів ... намагаються обманом... реабілітувати ОУН-УПА ще до того, як у березні 1997 року Верховна Рада України має розглянути наслідки розслідування спеціальної комісії про діяльність ОУН-УПА».

Автори «Звернення» називають усе це розкольницькими діями, які ускладнюють «не лише відстоювання соціального захисту старшого покоління, а й саме будівництво незалежної держави». Вони висловлюють сподівання, що українське керівництво поставить надійний заслін розкольникам, а Мін'юст «глибоко вивчить дійсний стан справ і перевірить законність виборів ... делегатів з'їзду».

Супровідний лист до вищесказаного написано в кращих традиціях не найкращих часів: «Надсилаємо колективне звернення до політичного керівництва держави про наміри деяких політичних сил...» Цікаво, що автори не дозволяють своїм опонентам самореабілітуватися до висновків комісії ВР, але дозволяють собі називати їх «пособниками фашистів», не чекаючи тих самих висновків парламентської комісії.

Глибоко і щиро шануючи всіх, хто переніс другу світову війну, ми жодним чином не хотіли б нікого повчати чи когось у чомусь переконувати. Але сумно до сліз, що ветерани, визнані й ще не визнані, отаким принизливим способом змушені шукати самі собі захисту. Адже, якщо відкинути старі ідеологічні ярлики та стереотипи, залишається очевидним одне: громадяни, тим чи іншим чином кинуті державою у вихор війни, не мають безумовних гарантій соціального захисту від цієї держави.

Справді, кого тепер держава забажає вважати своїм «законним ветераном» і кому, відповідно, усміхатиметься Пенсійний фонд? Тобто підстави для тривог є.

У розпорядженні редакції, окрім цитованих звернень, є й інші, толерантніші, приміром, лист полтавських ветеранів до Президента та Голови ВР. Але тривога там та сама: навіщо розкол? Люди добрі, але ж цей розкол почав не Юхновський, згадайте ганебний всеохдержавний поділ на тих, хто був на окупованій території, і хто ні, хто потрапив у полон, а хто ні. Слава Богу, це минулось, але ... ще не для всіх.

Тому й не міг не виникнути «з'їзд Юхновського», бо держава вчасно не подбала про цивілізоване примирення ветеранів, котрі з волі обставин стояли по різні боки барикад, — як це зроблено у Франції, Іспанії, Норвегії, Польщі, Німеччині. Прикметно, що тих самих німців ми вже простили, під Ковелем, приміром, є навіть спільний пам'ятник солдатам вермахту і червоноармійцям, а от своїх простити не можемо!

Дивно, що народні депутати, від зусиль яких цей процес дуже залежить, теж підписалися під «Зверненням»! А уявімо собі, що ветеранів примирено одразу після здобуття Україною незалежності — і думати б про це вже забули. Але цього досі не зроблено. Якими очима дивляться на все це нинішні молоді офіцери? Либонь, думають: в українському війську, хай то УПА чи сучасна армія, служити ненадійно, бо можуть пенсії не дати...

... Був собі колись один рядовий солдат, ветеран імперської російської армії і водночас ветеран українських визвольних змагань. Хоч він і був рядовим, але мислення мав стратегічне і стосовно того, про що ми оце сперечаємось, сказав так: «Обніміться, брати мої, молю вас, благаю!»

Чи варто нагадувати, як звали того солдата? Його портрет у нас друкується на купюрі в сто гривень. Можливо, ту купюру не всі рядові бачили, але ж ідеться в даному разі зовсім не про рядових...

Віталій ЖЕЖЕРА.

Точка зору

Кредити необхідні. Але тільки ті, що необхідні

МИ ТВЕРДИМО: перебудова (структурна, економічна, правова і т. ін.), залучення іноземних кредитів (інвестицій) змінять країну і підвищать добробут її громадян.

Дійшло до того, що успіх або неуспіх поїздки керівників країни за кордон почали вимірювати кількістю та розмірами привезених ними кредитів.

Засоби масової інформації задоволені: знайдено критерій оцінки поїздок керівників, знаєш, про що їх запитати по прибутті. Та й керівники були задоволені: отримати кредит у світі, де багато хто прагне вкласти свої гроші, зовсім не складно, а звітувати є чим. Тільки Україна від цього потерпала: отримувала кредити, а користі від них — жодної.

Бо часто їх надають під придбання залежаних товарів, які кредитори не змогли збути, та ще й за цінами найвисокішими.

Від таких кредитів економіці стає дедалі гірше. І вихід з економічної кризи дедалі більше віддаляється.

У чому річ? А річ у неправильній орієнтації. Не розробили стратегію і тактику залучення інвестицій та кредитів із-за кордону. Натомість пішли шляхом найменшого супротиву — обрали імідж прохача. Країна, мовляв, дуже бідна й нещасна, пограбована в колишньому СРСР (у цьому, звісно, частка правди є), населення вимирає через радіацію, ми добровільно відмовилися від ядерної зброї, живемо в безупинному страхові перед імовірною повторною аварією на ЧАЕС... А в кінці: "Подайте, Христа ради!"

Дайте мені точку опори!

І дають. Як жебракові. Що собі не згодиться. А з часом розібралися, що до чого, і тепер підкидають кредити, які заганяють суверенну Україну до боргової ями.

Ну а коли наші чиновники й розберуться, що "благодійники" кредитують не Україну та її розвиток, а своїх невдах-виробників, можна їх, чиновників, і "пригвинтити". Мовляв, сам Президент просив, а ви, бюрократи, підводите країну і створюєте про неї невірне уявлення. Після такого більше не отримаєте... І знову такий самий кредитик підкинуть.

Суть ось у чому. Не визначивши стратегічного курсу розвитку економіки країни, керівники створили їй імідж злиденної та убогої, що з радістю хапається за будь-який запропонований кредит, не особливо турбуючись про його умови. Цим і користуються. Не встиг Л. Кучма позбутися кредиту Ексімбанку для врятування двох японських фірм, як туттаки прибули інші "жалісливці" разом з представниками інших фірм. А де в світі знайдеш ще таку годівничку?

Але в світі ринкової економіки за все платять. А за непідготовку та незнання — найбільше.

Чи потрібні Україні зарубіжні кредити, в яких розмірах і для розвитку яких галузей?

За п'ять років можна було знайти відповіді не тільки на ці запитання.

А економісти-стратеги все вираховують і вираховують. То треба залучити 500—600 млрд. дол. (при цьому посилаються на досвід Німеччини, яка вклала в частину країни, колишньої НДР, 540 млрд. марок і не отримала потрібних результатів), то 40 млрд. дол. по 6—7 млн. дол. на рік. А потім заявляють, що отримані з-за кордону 12 доларів на душу населення — цілком пристойний результат.

Польща, для порівняння, тільки за неповні два роки залучила більш як 60 доларів на душу населення (та ще в ті галузі господарства, які їй треба розвивати), а Угорщина — по 3 тисячі доларів. І я аж ніяк не виступаю проти інвестицій: Україні справді потрібні інвестиції і кредити, але не будь-які і не на будь-яких умовах. Вони потрібні для вкладання коштів у певні галузі її господарства. А невірно створений імідж та помилкова орієнтація спрямовують до нашої країни гроші лише для придбання тієї продукції, яку кредитори не можуть збути в інших країнах. Україні вона, часто-густо, також не потрібна.

Так сталося із згаданим 200-мільйонним кредитом Ексімбанку Японії, наданим під купівлю комплектувальних виробів побутової техніки у японських фірм, що їх вказаний банк хоче підтримати за рахунок... України (кредит треба повертати з відсотками). Так було і з кредитними лініями під придбання італійського та французького обладнання, так було і з товарним кредитом Китаю. Бо гроші дають для підтримки своїх власних товаровиробників.

Ось і триває політика, що породжує цілковиту вакханалію на одному з головних (як стверджують стратеги-економісти) напрямів діяльності держави — в залученні зарубіжних капіталів для розвитку економіки нашої країни.

Наприклад: Україна отримала від США пільговий кредит у 20 мільйонів доларів терміном на 25 років під 2,25 відсотка річних. Передбачено закупити за нього соєвий шрот і тверду пшеницю для макаронного виробництва. Це третій такий сільськогосподарський кредит за програмою підтримки експорту США. З усіх учасників програми 1996 року Київ отримав найбільшу частину ("Голос України", 4 січня 1996 р.). Тобто Україна, яка продала саме в цей час 2 млн. тонн пшениці, бере кредит... для закупівлі пшениці.

Чи потрібні Україні такі кредити та інвестиції?

В Україні сотні тисяч підприємливих і енергійних людей шукають кошти для того, щоб реалізувати свої ідеї, створити власну справу. Але із 268 інвестиційних фондів, зареєстрованих у країні, жоден грошей не вкладає в ті самі малі та середні підприємства, які, за поширеною думкою, і є засобом врятування економіки країни.

Чим же займаються фонди? Збиранням і перепродажем чужих ідей, навчанням і консультуванням (за плату) тих, хто укладає бізнес-плани, посередництвом (мало не обмовився «звідництвом») у налагодженні контактів з іноземцями.

Але ж держава отримує кредити? Так, отримує. Через НБУ, який передає їх комерційним банкам, які... До дрібних і середніх підприємців, для підтримки яких ці кредити найчастіше й надають, не доходять.

P. S. Свого часу за завданням Світового банку вчені вивчили вплив різних чинників на розвиток економіки країни.

З'ясувалося, що вирішальними є людські та природні ресурси, капітал (причому капітал не відіграє вирішальної ролі). На основі їх і укладено нижче наведену таблицю.

Геннадій ПАСТЕРНАК-ТАРАНУЩЕНКО, кандидат економічних наук.

15 найбагатших країн світу, 1990 р. *

Країни	Добробут на душу населення ($1000)	Джерела добробуту, % Людські ресурси	Капітал	Природні
Австралія	835	22	7	71
Канада	704	22	9	69
Люксембург	658	83	12	5
Швейцарія	647	78	19	3
Японія	565	80	18	2
Швеція	496	56	16	28
Ісландія	486	23	16	61
Катар	473	50	11	39
ОАЕ	471	65	14	21
Данія	463	76	17	7
Норвегія	424	48	22	30
США	421	59	16	25
Франція	413	76	17	7
Кувейт	405	62	9	29
Німеччина	399	79	17	4

* «Компаньйон», № 3, лютий 1996.

Вітчизняний стиль

«Термінал» виживає навіть в умовах податкового пресу

Хоча, на думку хмельницьких митних брокерів, так тривати довго не може. Податкова політика потребує істотної корекції

Не віриться, що хмельницьке митне агентство «Термінал» почало свою роботу в маленькому, непристосованому приміщенні, з однією друкарською машинкою. Ото й уся оргтехніка. Та після одержання ліцензії на митну брокерську діяльність, на відкриття та експлуатацію митного ліцензійного складу почалася напружена, але цікава робота. Звісно, у тісній взаємодії із Хмельницькою митницею.

Відтоді минуло чотири роки.

—Сьогодні агентство має свій юридичний статус, обслуговує понад вісімсот учасників зовнішньоекономічної діяльності. І не тільки з Хмельницького, а й з усієї області, — розповідає директор «Терміналу» М. Колодяжний.

Основне завдання фірми — комплексно обслужити клієнта, тобто прискорити митну процедуру й виконати все на високому професійному рівні. Окрім оформлення вантажної митної декларації та надання послуг через митний ліцензійний склад — транзит, консигнація, зберігання вантажів, агентство здійснює правове обслуговування клієнтів, видає фітосанітарні сертифікати, страхує вантажі... Тут таки в разі потреби можна скористатися послугами пункту обміну валют, міжміського телефонного зв'язку чи випити чашку кави в затишному барі. І нині в агентстві хіба що старожили можуть згадати про ту єдину друкарську машинку. На робочих столах співробітників «Терміналу» — комп'ютери, найновіша інша оргтехніка, вкрай необхідна для оперативної і чіткої роботи.

М. Колодяжний ще донедавна був військовиком. Отож звик до чіткості й точності в роботі, цього вимагає і від своїх підлеглих. Звісно, не обходиться і без складнощів, проблем — таке вже наше життя. Але термінальці їх успішно розв'язують з допомогою і завдяки професіональному керівництву Хмельницької митниці в особі М. Іванюка. Бо в агентстві і на митниці добре розуміють: справа спільна. Тим паче, що значну частку зароблених коштів «Термінал» витрачає і на поліпшення власної матеріально-технічної бази, і на митницю. Зокрема, допомагає у розбудові митниці, фінансує випуск газети «Митний кур'єр».

Причетне агентство і до багатьох благодійних справ у Хмельницькому. Так воно переказало гроші на будівництво музею в обласному центрі, на потреби місцевого телебачення, постійно надає фінансову допомогу дитячому будинку, де живе майже сто сиріт, оплачує лікування тяжко хворих дітей...

—Прагнемо зробити все, — каже М. Колодяжний, —щоби наші клієнти уникали зайвої тяганини під час оформлення митних документів, щоби зберегли час і нерви. Одне слово, прагнемо працювати оперативно й надійно.

Але не все залежить від зусиль хмельницького агентства, яке, по суті, є піонером митного брокерського обслуговування в нашій країні. Потрібні державне сприяння, державна підтримка зовнішньоекономічної діяльності наших підприємств і фірм. І насамперед має зазнати істотних змін податкова політика. Бо величезні податки відлякують ймовірних іноземних партнерів, та й вітчизняні учасники зовнішньоекономічної діяльності за такої ситуації шукають різні способи, як обійти закон. А від того, звісно, міліє державний бюджет, страждають мільйони людей, які одержують з нього зарплату.

Працівники «Терміналу» сподіваються і вірять, що так довго тривати не може. Що вже найближчим часом податкова політика в нашій державі зазнає розумної корекції.

Роман ВАТРИЧ.

Нові технології

«Булат» у золото одягне куполи

Мешканці Херсона вже звикли до тривалої розбудови й опорядження храму Стрітення Господнього. Одного дня здивуванню херсонців не було меж — на одній з церковних веж золотом засяяв новісінький купол. Золотим його зробили на одному з підрозділів підприємства «Херсонресурси», зокрема на дільниці іонно-плазмового напилення. Тут встановлено дві установки типу «Булат». Фахівці «Херсонресурсів» придбали обладнання в Прибалтиці, де його вдосконалили за європейськими стандартами, тож стало воно набагато ефективніше.

Скажімо, якщо звичайнісінька склянка чи графин пройдуть через іонно-плазмову обробку, то вони набирають надзвичайно гарного золотаво-перламутрового відблиску. Отож можна виготовляти чудові сервізи. Щодо сталевих ложок, виделок і ножів, то вони стають ніби із справжнісінького золота.

Крім цього, на підприємстві почали напиляти металеві зубні протези. — Робити «золоті» зуби методом напилення — справа загалом не нова, —каже провідний спеціаліст Сергій Орлов.— Проте результати аналізів, отримані вченими, показали: міцність, надійність нашої продукції набагато перевищує аналогічні зразки. Тож клієнти —зубопротезні заклади області — почали торувати стежку до нас.

Нині серед постійних партнерів дільниці іонно-плазмового напилення підприємства «Херсонресурси»—обласна стоматологічна поліклініка, медичні заклади Каховки та Нової Каховки, багатьох районів області.

... До речі, відблиск «золотого» купола церкви побачили далеко за межами Херсонщини. Нещодавно до «Херсонресурсів» приїжджали з однієї із церков на Хмельниччині — а чи, мовляв, можна і нам замовити ось такий купол?..

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

У номер

● *Ужгород*

Учні не винні

Сьогодні борг держави освітянам становить понад 11 мільйонів гривень. Виплата в окремих випадках затримується на 5 — 6 місяців. Так, не одержали чесно зароблених грошей за березень педагоги Тячівського, за квітень — Великоберезнянського, Виноградівського, Воловецького, Іршавського, Хустського районів. Відпускні повністю видано лише освітянам Ужгорода та Ужгородського району. Тому в школах створюються страйкові комітети, хоча загалом галузь у регіоні працює.

Профспілкові активісти звернулися до керівництва держави з вимогою негайно вжити заходів щодо виплати заборгованої заробітної платні. Педагоги вимагають також припинити практику економії витрат на освіту за рахунок скорочення посадових окладів та додаткових сплат.

Незважаючи на рішення профактивістів не страйкувати, педагоги все-таки не вийшли на роботу: не проводять уроки 22 навчальних заклади Хустського, 8 шкіл Виноградівського та в деяких інших районах області.

● *Черкаси*

«Легше любити весь світ, ніж одну дитину»

Цей філософськи зболений вислів Василя Сухомлинського раз по раз лунав у виступах учасників третіх Всеукраїнських педагогічних читань «Сухомлинський і сучасність», що відбулися в Умані.

Організували читання Міністерство освіти України, Академія педагогічних наук, Інститут педагогіки АПН України, Українська асоціація Василя Сухомлинського та Уманський педінститут. Кращі педагогічні сили України обговорили нагальні проблеми педагогіки, звірили свої наукові надбання з ученням видатного педагога сучасності.

● *Чернівці*

Колиска патріотизму і духовності

Громадськість Чернівців урочисто відзначила 100-річчя з дня заснування першого на Буковині українського дитсадка. Його було створено за участі громади греко-католицької церкви Святого Успіння Богородиці. Цей заклад багато зробив для виховання буковинських дітей у дусі українського патріотизму, з його стін вийшло чимало вірних синів, які поклали своє життя на вівтар Вітчизни під час визвольних змагань.

Про перший український дитсадок, його педагогів та вихованців підготовлено до друку монографію «Буковинчики».

● *Одеса*

Морський бізнес процвітає

Те, що Одеса дедалі більше набуває статусу одного з провідних центрів морського бізнесу, засвідчила міжнародна виставка-симпозіум із судноплавства, суднобудування та розвитку портів, яка проходила в причорноморському місті. Досить сказати, що Великобританія, Данія та Фінляндія розгорнули на ній свої національні експозиції, а загалом кілька сотень компаній, підприємств та фірм з 30 країн Європи, Америки, Азії й Австралії виявили бажання стати учасниками виставки-симпозіуму. Представлені на ній, звичайно, і великі порти, суднобудівні заводи та провідні судноплавні компанії України. В ході виставки, організаторами якої стали одеський інноваційний центр «Морські технології» та відома англійська фірма «Долфін ексибішнз», налагодили нові ділові контакти, обговорили актуальні проблеми водних перевезень, діяльності портів, сертифікації судноплавних компаній, фінансування галузі.

ЧИ НЕ ПОРА ПИТИ СВІЙ «ХЕРШІ»?

Нинішній урожай плодово-ягідних культур на третину вищий, ніж у минулому році. А наскільки продуктивною була праця виноробів, можна судити з грошових надходжень до держбюджету. Однак колегія Держсадвинпрому України зібрала начальників обласних формувань і керівників підприємств вторинного виноробства не підбивати підсумки, а аналізувати причини недовиконання дохідної частини бюджету. Загальна сума прострочених платежів за дев'ять місяців становила 21 млн. 879 тис. гривень, тільки за останні два місяці заборгованість зросла на 3 млн. 724 тис. гривень. Наприклад, господарства Донецьксадвинпрому сплатили лише 29 відсотків податків, Дніпропетровськсадвинпрому — 35, Хотинсадвинпрому — 46.

На жаль, більшість господарств перейшла на торгівлю середньовіччя — бартерні операції, котрі призвели до несвоєчасних розрахунків, зниження відрахувань до бюджету.

— Утім, цього року держава знизила акцизний збір на коньяк, марочні та ординарні вина, що дало можливість виноробним підприємствам поповнити свої каси 40 млн. гривень чистого прибутку, — зазначив у своєму виступі заступник голови Держкомітету з питань садівництва, виноградарства і винобробної промисловості Віктор Нікітан. — Тож, певно, і розрахунки з держбюджетом мали б поліпшитися. Проте на 1 вересня об'єднання "Масандра" заборгувало 1 млн., а радгосп-завод "Таврія" Херсонської області, що відзначається нині високим рівнем рентабельності, винен 2,5 млн. гривень.

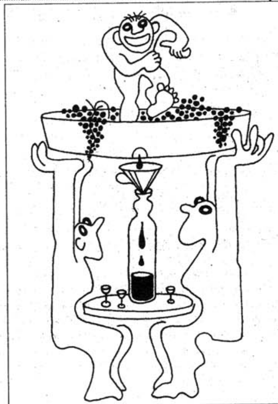
До слова, "Масандра" після засідання колегії тут же розрахувалася.

А щодо "злісних неплатників", то більшість із них, виходячи на трибуну, рішуче... просила допомоги у зменшенні акцизного збору на плодово-ягідні кріплені вина. Адже в магазинах ціна пляшки такого вина ледь не вища за горілку. Внаслідок цього лише на підприємствах Вінницясадвинпрому не розлито 475 тисяч декалітрів вина, а в господарствах області пропадає 15 тисяч тонн фруктів.

Неможливо також працювати без подальшого удосконалення технологічних ліній. А це дало б змогу розширити асортимент продукції і випускати її в належній тарі та упаковці. На часі й оновлення виноградників та садів.

Що ж, біди здебільшого в нас усі однакові. Але від того, що ми скаржитимемося одне одному, не з'являться на полицях магазинів якісні вітчизняні товари у гарних упаковках: сонячні вина, натуральні соки, посеред зими — запашні ягоди і фрукти.

Коли ж ми нарешті питимемо вітчизняні напої та ще й у достатній кількості? На це Віктор Нікітан зауважив, що враз усього не зробиш. Адже, маючи якісні натуральні напої, ми не можемо належним чином їх подати. Хоча у радгоспі "Комсомольська правда" Харківської області працює пакувальна лінія шведської фірми "Тетра-Пак". А радгосп "Московський" тієї ж області має вітчизняну унікальну безвідходну технологію з виготовлення концентрованих соків. Але це краплина в морі соку. Тож, певно, ми ще довгенько говоритимемо одне одному: "А чи не час нам пити ..."херші"?

Людмила ГРАЧ.

Новинки для ... внутрішнього споживання

На Донеччині, колись сильній своїм науковим та індустріальним потенціалом, лише десять машинобудівних підприємств і шість дослідних інститутів займаються створенням зразків нової техніки. Машинобудівний комплекс уже не є предметом гордості, а досягнення окремих "маяків" галузі — скоріше винятком, ніж правило. Такі винятки — акціонерні товариства "Новокраматорський машинобудівний завод" і "Горлівський машинобудівний завод", де створені новий прохідницький і новий очисний комбайни для вугільників. Свій варіант кріплення гірничих виробок запропонували на Дружківському машинобудівному заводі і в Донецькому науково-дослідному інституті. Щоправда, ціна техніки, при вигляді якої у гірників загоряються очі, для більшості шахт недосяжна. А отже, старий добрий відбійний молоток і лопата ще вірно послужать "гвардії праці".

Спеціалісти обласного управління статистики констатують: переважна більшість розробок машинобудівників не відзначається новизною наукових і технічних рішень. Тільки в кожному дев'ятому зразку використані винаходи, а світові досягнення не переважає жоден. Тобто продукція вітчизняних підприємств — найновіша — від народження неконкурентоспроможна.

Торік промисловці області відмовилися від виробництва кількох видів продукції, середній вік якої — близько 14 (!)років. Доказом абсолютної незацікавленості підприємств в оновленні виробництва є той факт, що зняті зразки, як правило, нічим не замінювались. Більшість машинобудівників області, не витримуючи конкуренції, або майже припиняє своє існування, або користується дефіцитом техніки і становищем монополіста і продовжує заповнювати ринок неякісними, морально застарілими машинами. Так би мовити, для внутрішнього споживання.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Дорогу вітчизняному акумулятору

Свого часу завдяки продукції акціонерного науково-виробничого підприємства «Луганські акумулятори» запускалися двигуни всіх літаків колишнього Союзу. Нині підприємство готове оснастити, принаймні, весь авіапарк України.

Та чи доведеться луганським акумуляторам попрацювати на повну силу? Керівники ряду авіакомпаній і авіапідприємств нещодавно одержали вказівку з Державного департаменту авіатранспорту України, де зазначалося, що на літаках ТУ-154Б і ТУ-154М мають застосовуватися лише акумулятори німецької фірми «Варта». Луганське регіональне відділення української спілки промисловців і підприємців звернулося до Прем'єр-міністра Павла Лазаренка з листом, в якому зауважували, що луганські акумулятори значно дешевші німецьких, кращі за якістю, а головне — уряд обіцяв підтримати вітчизняних товаровиробників, і розміщення відповідних замовлень на АНВП «Луганські акумулятори» було б доречне.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Спорт

Нагорода від «Азовсталі» — «Таврія» та «Жигулі»

Металургійний комбінат «Азовсталь», де багато років піклуються про розвиток спорту, відзначив своїх найкращих майстрів: бронзового призера Олімпіади в Атланті, боксера Олега Кирюхіна та чемпіонку світу з шахів (серед спортсменів, що погано чують) Тетяну Бакланову. Про життя і проблеми цієї двічини «Голос України» нещодавно публікував кореспонденцію.

Так-от, за перемоги на славу України та «Азовсталі» рада орендарів комбінату нагородила Олега Кирюхіна автомобілем «Жигулі», а Тетяну Бакланову —«Таврією» або «Окою» (за бажанням шахістки).

Отримали нагороди і тренери спортсменів — Валерій Черенков та Герман Бакланов (батько Тетяни) — по 250 гривень.

Тамара ГРЕЧКО.

Маріуполь.

Бий своїх, щоб чужі боялися...

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 18-й тур. **Динамо-2—Буковина. 2:1.** Костюк, 33, Гусін, 45 — Фінкель, 9. **ЦСКА-2—Кристал. 0:0. Металург Д—Сталь. 1:0.** Доценко, 73. Явір—Верес. 4:1. Костюков, 12, 21, Богач, 69, Єрмак, 72 — Шевчук, 81. **Шахтар—СК Миколаїв. 1:1.** Ладейко, 11 — Мартинов, 65. **Металург М—СК Одеса. 4:0.** Пінчук, 21, з пенальті, Підлісний, 50, Ярмолич, 54, Гетьман, 57. **Нафтовик—Волинь. 1:3.** Амилехін, 42 — Федюков, 16, Леш, 21, у власні ворота, Гащин, 55, з пенальті. **Металург Н—Дніпро. 2:1.** Коваленко, 10, Тюпкін, 40, у власні ворота — Басс, 75. **Хімік С—Зоря. 2:1.** Сушко, 41, з пенальті, Бабенко, 54 —Таран, 18. **ФК Львів—Поділля. 1:1.** Бондарчук, 69, у власні ворота — Бондарчук, 66. Закарпаття—Хімік Ж. 2:1. Міщенко, 15, Прудкий, 61 — Кашинський, 35. **Поліграфтехніка—Металіст. 1:0.** Бєлкін, 3.

Нафтовик, Металург Д — по 38, Волинь — 35, Сталь, СК Миколаїв — по 34, Зоря, Металург М — по 32, Хімік С — 31, Металург Н — 29, Динамо-2 — 26, Буковина, Кристал — 25, Поліграфтехніка, Явір — 24, СК Одеса — 23, Верес — 22, ФК Львів — 21, Хімік Ж — 17, Шахтар — 16, ЦСКА-2 — 15, Закарпаття, Металіст — по 13, Поділля — 8, Дніпро — 6.

Незважаючи на поразку, і досить відчутну, на своєму полі від «Волині», охтирський «Нафтовик» усе-таки залишив за собою лідерство. Хоча правильніше сказати: він ділить його з донецьким «Металургом», який продовжує дивувати своїми виступами. Такої прудкості від дебютанта, та ще й випадкового, мало хто чекав.

Цей тур подарував немало несподіванок. Але найбільшої уваги заслуговує чимала кількість голів у власні ворота. Як кажуть, бий своїх, щоб чужі боялися. Сумними ударами «відзначилися» охтирчанин Олег Леш, черкащанин Юрій Тюпкін. А хмельничанин Василь Бондарчук узагалі став автором незвичного досягнення. Недовго він радів після того, як забив гол у ворота львів'ян. Адже через якісь три хвилини зрізав м'яч у власні ворота.

Іван ОЗЕРЧУК.

Колгоспи не така вже й погана справа, якщо працювати у них, як у... кібуцах

ІЗРАЇЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА торгова палата — це 30 засновників, асоційованих членів — по 15 з кожної сторони. Трохи менше ніж за рік її діяльності в Україні реалізовано 24 спільні проекти, встановлено зв'язки та контакти, які вже працюють на майбутнє.

Кореспондент «Голосу України» взяв інтерв'ю у президента палати Вадима РАБИНОВИЧА.

— Вадиме Зіновійовичу, з чим пов'язано створення такої інституції?

— Причин довго дошукуватися не треба. Бо коли торговий оборот, скажімо, Ізраїлю з Китаєм становить три мільярди доларів, то з Україною — 150 мільйонів. Так не повинно бути, бо кожний п'ятий громадянин Ізраїлю — виходець із СРСР, а з одного мільйона його мешканців 250 тисяч приїхали сюди з України. Емігруючи до землі обітованої, багато з них сподівалися оселитися в капіталістичному раї, а потрапили у країну жорсткої конкуренції, де знайти застосування своїм здібностям не так уже й легко. І якщо з Америкою чи Німеччиною їм навряд чи вдасться працювати, маю на увазі бізнес, то з Україною такий варіант можливий. І ми їм у цьому сприяємо. І, звісно, всім, хто бачить перспективу в українському ринку.

— І як ви це робите?

— Для початку випускаємо й розповсюджуємо бюлетені, в яких повідомляємо, чим привабливий інвестиційний клімат в Україні, які є пільги для малого й середнього бізнесу, які компанії тут уже працюють, у які галузі найвигідніше вкладати капітал. Крім того, один з членів палати — Міжнародна страхова група — страхує внески малих і середніх бізнесменів, які торгують з Україною. Тобто, вкладаючи власний невеликий капітал у бізнес в Україні, ізраїльський підприємець надійно убезпечений від усіляких несподіванок. І це спрацювало: укладено чимало взаємовигідних угод, переважно в галузі сільського господарства.

Я дедалі більше переконуюся, що Україна багато втрачає від того, що її ще мало знають у світі. Але коли дізнаються про її можливості, то прагнуть прийти сюди. Треба популяризувати себе. Знаєте, я звернув увагу, що в українській пресі вже давно не було того, що називають доброю новиною, а лише проблеми. Їх, звичайно, не бракує, але аж надто безрадісно виглядає ситуація в країні, хоча можливостей працювати тут достатньо.

— Цікаво, а вас не «дістають» наші проблеми?

— Чому ж? Дістають, але серед них ми й шукаємо можливості для співпраці. Насамперед бачимо їх у галузі сільського господарства й перероблення сільськогосподарських продуктів. В Ізраїлі на камінні і в пустелі вирощують по три урожаї на рік — завдяки сучасним технологіям. А тут, на найкращих у світі чорноземах, цього року зібрали лише 22 мільйони тонн хліба. Або овочі і фрукти, що з поля потрапляють у магазин, чи шмат м'яса, який таким не робом з'являється на прилавку. Але ж в Ізраїлі все це вміють переробляти і готові співпрацювати. Або ще: хіба не безглуздя, що Україна завозить йогурти з усіх усюд, хоч сама у змозі їх виробляти? Чи балики, що їх завозять в Україну... Ми пропонуємо: давайте це робити разом!

— І що — жодних перешкод на цьому шляху немає?

— Немає... Таке скажете. Найбільше гальмо —українські податки. Безперечно, жоден підприємець не скаже, що є хоч одна країна, де йому подобаються податки. Але є розумні межі. Відомо, що коли податки стають вищі за 35 відсотків, то їх або не сплачують, або економіка руйнується. Світ через це вже давно пройшов, то навіщо проводити сумнівні експерименти? Є і ще одне, чого іноземці бояться, як чорт ладану: постійні зміни у «правилах гри».

Я вважаю, що країна, яка розвивається і яка хоче, щоб до неї прийшов інвестор, повинна не стомлюватися повторювати, що саме в неї найвигідніший інвестиційний клімат. І створювати його, а не ставати в позу: захочу візьму, а не захочу, то не візьму. Якщо в Україні якихось товарів не вистачає, а Ізраїль береться їх завозити чи організувати спільне виробництво, то створіть йому для цього сприятливі умови. Але коли він захоче завозити, наприклад, молоко, то нехай платить втроє більше податків. Така проста арифметика, однак досі в Україні податки однакові і для тих, і для інших.

І досі, як за часів перебудови, за будь-якої спроби іноземців щось побудувати в Україні їх хапають за поли з лементом на кшталт: «Розікрали, розграбували, продали неньку!». Сором та й годі. В Америці, приміром, 42 відсотки банківської системи належить японцям і ніхто не боїться, що Японія пограбує Америку...

— А чи можете ви дати відповідь на таке запитання: «Якби законодавцем був я, то...»?

— Ви ж розумієте, що я можу пропонувати з огляду на власний досвід. Але я щонайменше змінив би податкову політику. Людину слід змусити чесно працювати й чесно платити податки. Це можливо лише за умови, що вони поєднуються з реальністю.

Я розробив би законодавчу концепцію, де чітко визначив би пріоритети, і працював насамперед над її реалізацією. А українські законодавці, на мій погляд, займаються то телебаченням, то — земельною реформою. А треба визначитися: є проблеми головні, є другорядні. Давайте займатися головними. Скажімо, створити таку законодавчу базу, яка дала б можливість розвиватися економіці, наприклад. Так я це бачу.

— І все ж ви працюєте...

— Так, але, здається, не завдяки законам, а всупереч їм: шукаємо можливості розвиватися і за таких умов. Уявляєте, як пішли б справи, коли б ще й закони нам сприяли?

Незабаром в Ізраїлі ми проводитимемо семінар для тих людей, які готові співпрацювати з нами в галузі виробництва і перероблення сільськогосподарських продуктів. Запрошено багатьох партнерів з багатьох областей України та разом і подумаємо, до чого докласти зусиль. Та в кібуцах побуваємо — майже такі самі колгоспи, як в Україні, але працюють ефективно. Тож буде чому повчитися.

Ні, в Україні навіть з такими законами працювати цікаво!

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Лех ВАЛЕНСА: Не заплачу ані копійки!

«Не заплачу ні копійки!» — такою заявою зустрів рішення податкової палати Гданська екс-президент Польщі Лех Валенса. Як стало відомо, цей орган, повноважний розв'язувати податкові суперечки, виніс остаточне рішення, що колишній глава польської держави заборгував державні досить велику суму.

Ідеться про податок з одного мільйона доларів, що його колишній президент одержав кілька років тому від великої американської кінокомпанії за право зняти про нього біографічний фільм. Ані податкове управління, ані згадана палата не погодилися з твердженням боржника та його адвокатів, що ці гроші —«подарунок», вони вважають, що це гонорар. Водночас палата пред'явила до сплати пільгову суму, зменшивши майже вдвічі борг Валенси. Колишній президент повинен внести до податкової каси 450 тис. польських злотих (понад 160 тис. доларів США).

Незважаючи на рішення палати, колишній президент стверджує, що податкові справи у нього «в порядку», а суперечка з несплатою необхідних зборів із американського мільйона, яка тягнеться ось уже майже рік, «має політичний характер».

А тим часом на його банківські рахунки і майно суд наклав арешт, що, між іншим, не заважає Валенсі прискореними темпами зводити у Гданську чергову велику приватну віллу. Як повідомив пресу один із адвокатів екс-президента, він має намір оскаржити рішення податкової палати у верховному адміністративному суді країни, повідомляє ІТАР-ТАРС.

Хроніка. Факти. Події

● *ООН*

Вибори слід відмінити...

Рада Безпеки ООН закликала Абхазію відмінити парламентські вибори, призначені на 23 листопада. «Проведення таких виборів можливе лише після визначення шляхом переговорів політичного статусу Абхазії за поваги до суверенітету і територіальної цілісності Грузії», — йдеться у заяві.

● *Белград*

... і перенести

Комунальні вибори в Боснії та Герцеговині, заплановані на 23–24 листопада нинішнього року, перенесено орієнтовно на наступну весну через відсутність умов для їх проведення. Про це проголосив керівник місії ОБСЄ американський посол Роберт Фроуїк. Нову дату голосування поки що не названо.

● *Лондон*

Таємниці немає

Міністр закордонних справ Великобританії Малькольм Рифкинд спростував повідомлення про наявність між його країною і Аргентиною таємної угоди, яка нібито передбачає поставки Буенос-Айресу запасних частин для кораблів ВМС в обмін на угоду про розвідку нафти в районі Фолклендських (Мальвинських) островів.

● *Оттава*

1:0 на користь кого?

Попередньої угоди про припинення страйку на всіх 6 заводах корпорації «Дженерал моторс» у Канаді досягнуто між адміністрацією концерну й профспілкою канадських автомобілебудівників. Страйк 26 тисяч робітників «Дженерал моторс» розпочався майже три тижні тому і став найбільшим та найтривалішим у канадському автомобілебудівництві за останні 25 років.

● *Вашингтон*

Дату розширення НАТО названо

Метою США є прийняття до складу НАТО нових членів з держав Східної і Центральної Європи до 1999 року. Про це заявив президент Білл Клінтон, виступаючи у Детройті (штат Мічіган). «Я знаю, що в Росії дехто дивиться на НАТО крізь призму "холодної війни" і тому ставляться до нашої пропозиції негативно, — зазначив президент. — Але я прошу їх подивитися на це по-новому. Ми будуємо нову НАТО так само, як вони будують нову Росію».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Таємний агент Черчілля

КОЛИШНІЙ британський прем'єр Уїнстон Черчілль особисто започаткував бурхливий роман дружини свого сина з емісаром президента США Франкліна Рузвельта задля того, щоб дізнатися про всі таємниці Вашингтона під час другої світової війни.

Нині 76-річна екс-невістка британського прем'єра Памела Гарріман, яка довгі роки справно виконувала обов'язки англійської Мата Харі, готується до відставки з поста посла США в Парижі і має намір пролити світло... на саму себе, розповідає кореспондент ІТАР-ТАРС.

У новій біографічній повісті «Доля Памели Черчілль-Гарріман», що з'явилася на полицях книгарень у Лондоні восени цього року, йдеться про те, що Черчілль охарактеризував Памелу не стільки як «улюблену невістку», скільки як «безцінний скарб і благословення для Англії». Автор біографії письменниця Селлі Белл Сміт пише, що Уїнстон особисто простежив за тим, аби дружина його сина Рандольфа Памела Черчілль «випадково зустрілася» з особистим приятелем президента США Рузвельта — Авереллом Гарріманом під час візитів останнього до Уайтхолла.

Врешті-решт, після ненастирливих порад свого свекра «давати частіше волю почуттям» і «зробити щось для країни» Памела не встояла і впала в обійми американського емісара в Дорчестері під час чергового нальоту фашистських бомбардувальників. «Я знав, що Черчілль звів Гаррімана та свою невістку і протегував їхні любовні побачення, щоб вона в ліжку вивуджувала з Аверелла американські таємниці, а після цього прямувала з одержаною інформацією до кабінету прем'єра», — розповів Сміт — один з близьких знайомих Памели.

«Амурний спосіб видобування таємниць старий, як світ, його застосовували королі ще в XVII — XVIII століттях, — продовжує він. — Чому ж, власне, до нього не міг вдатися й «головатий» Уїнстон? Він був безжалісний політик, і жодні моральні забобони не змогли б його зупинити на шляху до інформації, що цікавила його».

Як стверджує Сміт, про таємний зв'язок своєї дружини з американцем, яку покривав його власний батько, чудово знав і Рандольф Черчілль. Він зовсім не хотів задовольнятися роллю рогоносця, навіть коли це дозволяло Лондону проникати до задумів американських союзників. Не витримавши, Рандольф звинуватив батька у змові з "розпутною й аморальною Памелою" і висловив йому своє «фе».

«Мій батько крізь пальці дивиться і терпить перелюбство, — обурено оповів якось особистому секретареві Черчілля Рандольф. — Політика для нього понад усе, навіть вища за щастя і добробут власних дітей». Невдовзі після цієї розмови 1946 року Рандольф розлучився з Памелою, розв'язавши їй руки для відкритого роману з Авереллом. Однак лише через тридцять років колишня невістка Уїнстона Черчілля, котра по розлученні поїхала за коханцем до Америки, офіційно стала місіс Гарріман.

Коментар

Їм орденів не треба і спокій тільки сниться

Один з міністерських чиновників одного разу зауважив: «Я тому, хто сьогодні наважується розпочати нову справу, ордени навішував би».

Влучно сказано. З огляду на сертифікатну, патентну, податкову облогу малого бізнесу, йому нині непереливки. І часом здається, що законодавець випробовує підприємця на виживання. Примушує кланятися то митнику, то пожежнику, то податковому інспектору. І хоч би хто був винний — уряд чи парламент, за встановлений заднім числом податок підприємець все одно відповідатиме своїм прибутком. Завжди винний, як та невістка. За океаном на малому бізнесі тримається мало не вся соціальна сфера, а в нас на ньому тримається і паразитує чиновник. Ось і віце-прем'єр Віктор Пинзеник визнає, що з регулятивними важелями для становлення малого та середнього бізнесу, схоже, переборщили. Обіцяє, що уряд виправить становище. Але чи вірить у це сам? На папері ми вже давно сприяємо розвитку підприємництва, ось і в урядовій програмі серед пріоритетних напрямів —розвиток і підтримка малого бізнесу. Проте водночас Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко бідкається, що держава не має коштів на підтримку фермерства. Немає сьогодні— віднайдуться завтра. А як відлучити людину від стереотипного образу підприємця як гультяя, спекулянта, нероби? Тільки розумною, виваженою політикою, орієнтованою на ринкове ведення господарства. Власне, чого і бракує підприємцям. А ордени вони пропонують залишити на майбутнє.

Сергій ВЛАД.

Приватизація

Контрольний пакет — за державою

Як повідомили в уряді України, Мінмашпрому доручено виступити засновником акціонерної холдингової компанії «Артем» і в місячний термін затвердити її статут.

Мінмашпромові також доручено створити: відкриті акціонерні товариства на базі державних підприємств, що входять до складу Київського ВО ім. Артема; відкрите акціонерне товариство на базі заводу «Ефес» Київського ВО ім. Артема (м. Малин) із збереженням 100% акцій цього підприємства в державній власності й передачею їх до статутного фонду компанії; ВАТ на базі конструкторського бюро «Промінь» Київського ВО ім. Артема із збереженням 100% акцій цього товариства у державній власності.

Відповідною постановою передбачено передати до статутного фонду компанії майно Київського ВО ім. Артема, не закріплене правом повного господарського відання за підприємствами, що входять до його складу. Фонду державного майна України доручено передбачити в планах розміщення акцій ВАТ, створюваних на базі держпідприємств, зберігання 51% акцій у держвласності з передачею їх до статутного фонду компанії, а також забезпечити пільгове придбання акцій цих товариств членами трудових колективів акціонованих державних підприємств.

Сервіс

Бізнесмени злітаються на «п'ять зірок»

Донечани, що користуються послугами таксі, незабаром матимуть вибір — зупинити традиційну «Волгу» або ж новеньке «Рено» із шашечками. Згідно з домовленістю з однією із турецьких фірм, в обласному центрі на базі таксопарку буде створено підприємство з іноземними інвестиціями. На 300 автомобілях, наданих закордонними партнерами, працюватимуть наші водії, причому через два роки вони отримають машини у власність.

І ще один україно-турецький проект здійснюватиметься у Донецьку. Йдеться про будівництво п'ятизіркового готелю. Як вважають в облдержадміністрації, споруда з європейським рівнем сервісу має залучити до регіону солідних бізнесменів. Нині, незважаючи на ділову зацікавленість, потенційні інвестори навідріз відмовляються оселятися в наших готелях.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

У Херсоні — європейський зв'язок

За лічені хвилини з'єднатися з найвіддаленішими точками планети допоможе херсонцям цифрова міжміська телефонна станція. Відкрили її нещодавно фахівці спільної україно-американо-німецько-голландської компанії «Утел» (Українські комунікації).

Обладнання станції від підприємства «Телеком». Його ємність — 1500 точок підключення для каналів і ліній зв'язку всіх типів та 3500 абонентських ліній найвищої якості. Голова адміністрації області Ю. Карасик безпосередньо із зали місцевого драматичного театру зв'язався з посольством України в Австрії.

Нині компанія завершує розбудову широкої мережі таких станцій, передбачених комплексною програмою створення національної системи зв'язку України. До речі, введення в дію нової станції збіглося у часі з 100-річчям встановлення у Херсоні першого телефонного комутатора.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Цінні папери

Акціонери не хочуть викидати гроші на вітер

У липні цього року Верховна Рада України прийняла закон «Про внесення змін до Закону України «Про цінні папери і фондову біржу». Відповідно до нового закону реєстрацію випуску акцій і реєстрацію інформацій про їх випуск передано Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку.

—Здавалося б, усе правильно. Якщо таку комісію створено, то вона має активно займатися формуванням фондового ринку. Ми, фінансисти, тільки вітали б те, що буде один господар, який повністю займатиметься цією важливою для держави справою, — каже начальник управління фінансів Запорізької держадміністрації Василь Тимошик. — Навряд чи ще треба когось переконувати, що ринкові реформи — необоротний процес, а розвинутого фондового ринку в нас іще немає. Та й контролюють його, ніде правди діти, не належним чином. Але ось прийняли закон, а механізму його втілення то немає. З 1 жовтня фінансові органи не приймають документи щодо реєстрації випуску акцій. Так зобов'язує нас закон. Але тоді постає питання: хто повинен їх розглядати?

—Державна комісія з цінних паперів.

—А де вона?

—У Києві.

—У тому-то й річ. Але коли б поїхав, вирішив — і все. А то ж до цього треба точно знати, що конкретно має містити в собі пакет документів. А ще — чи відповідає він чинному законодавству. І якщо відповідає, то чи взаємопов'язані між собою всі показники.

Уявіть тепер, що до Державної комісії —на вулицю Горького, 51 — приїхало відразу сто осіб. По-перше, хто їх стільки водночас прийме? По-друге, почнуть розглядати ці документи. Нам на реєстрацію давали 15 днів, за які ми зобов'язані були або прийняти рішення про випуск акцій, або відмовити. І мотивовано.

А коли щось чомусь не відповідає? Коли якогось документа немає? Тоді маєш їхати назад. Тим часом практика свідчить, що нерідко доводиться відмовляти двічі-тричі.

На жаль, люди обурюються тим, що треба їхати до Києва. Один керівник із Кам'янсько-Дніпровського району прямо сказав: «Я не хочу, будемо лишатися державним підприємством».

—А що пропонуєте ви, Василю Федоровичу?

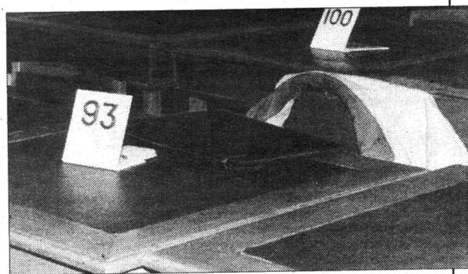
—Хочеться, щоб Державна комісія з цінних паперів прискорила комплектування й навчання кадрів аналогічних територіальних комісій. Щоб питання, про які ми говорили, вирішувати на місці. Бо справа надзвичайно серйозна.

Записав **Володимир ДУПАК.**

Запорізька область.

Брокере, відгукнися!

На Українській фондовій біржі поіменна реєстрація не практикується — зацікавленість акціями приватизованих підприємств визначає попит і пропозиція. Судячи з цього фотознімку, брокерів не дуже й цікавить, які пакети акцій продаватимуться сьогодні. Можливо, свої забаганки вони задовольнили на неофіційному —позабіржовому — ринку. Можливо, чекають на пропозицію солідніших підприємств. А можливо, ті пакети акцій, які пропонують до продажу, їм не по кишені. Найнепередбачуваніший — ще не сформований ринок, яким, власне, і є ринок цінних паперів. Тому кожен удар молотка ліцитатора ніби відлунює: « Брокере, відгукнися!»

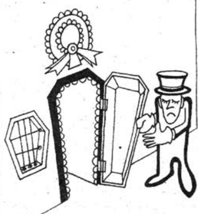

Знімок **Сергія КОВАЛЬЧУКА.**

Як нас ошукують

Мертві душі... знову в ціні

Відомий гоголівський персонаж Чичиков, який для власних оборудок скуповував мертві душі, недавно ніби ожив. Перевтілився в осіб жіночої статі на Придесенні...

На померлих, як з'ясовується, і в наш час можна добре заробити. 22 серпня цього року у Змітневі Сосницького району було заарештовано контролера філії відділення Ощадбанку Валентину Водянко. Що спільного в неї з Чичиковим?

... У селі, де нікому вже довго нічого не платили, продавці магазину першими зауважили: Водянко живе не на зарплату. Але ніхто не міг подумати, що то —результат... тихої і спокійної «роботи» контролера з приватизаційними сертифікатами. Протягом двох років вона оформила 158 приватизаційних сертифікатів на померлих або вибулих із села людей, а також видала собі 19 компенсаційних сертифікатів стареньких бабусь. Цінні папери спродувала в Чернігові. Районна прокуратура оцінила її аферу в 81100 гривень.

— Насторожує, — коментує ситуацію прокурор Сосницького району Олександр Войтех, — що коли ми почали з'ясовувати ситуацію, виявилося, що в чинному законодавстві не продумано чіткого механізму контролю за виданням бланків сертифікатів. Покладалися на чесність і порядність працівників. І ось маємо.

Хоч як прикро, схожа картина повторилася і в Бобровицькому районі. Мертвими душами «крутили» старший і провідний бухгалтери Бобровицького відділення Ощадбанку Л. Пацаган і В. Липчак. Вони також виписували приватизаційні майнові сертифікати на вигадані прізвища. Всього вони в такий спосіб використали 289 сертифікатів на суму 94500 гривень. Власники «мертвих душ» продавали їх агентам довірчих товариств, інвестиційній компанії «Різноекспорт». Якщо В. Водянко ще чекає суду, то кримінальну справу щодо Л. Пацаган та В. Липчак розглянув Бобровицький районний суд: обох засуджено на три роки позбавлення волі з конфіскацією майна. Доведеться мисливцям за «мертвими душами» ще й відшкодовувати збитки, завдані державі, на суму 69500 гривень.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

У глухоту вседержавного вуха?

ЦЕ СТАЛОСЯ півроку тому, 26 квітня, у Мінську. Сім громадян України поїхали до сусідньої держави для участі у жалобній процесії з нагоди 10-ї річниці Чорнобильської катастрофи. І додому не повернулися.

Разом з білоруськими громадянами їх кинули за грати, звинувативши у всіх можливих гріхах. А потім було голодування, протести, «прощання» з братами-білорусами, яких звільнили з-під охорони, очікування суду і справедливого вироку. Знайшлися місцеві адвокати, які взялися безплатно захищати іноземців. Приносили передачі незнайомі люди, які почули про в'язнів-чужинців. Протягом всього цього часу вони були у центрі уваги білоруської громадськості. Білоруської, бо Україна і цього разу обрала політику активного невтручання.

Вирок зачитано, і нині маємо можливість на власні очі переконатися, чи справедливий він. Звичайно, вирок —не той документ, який так легко дістати. Навпаки, саме ця справа була така втаємничена, що поява його в Україні межує з сенсацією. А вивезла вирок з Білорусі у власній валізі українська поетеса Ліна КОСТЕНКО.

— До Мінська я приїхала на запрошення пен-клубу. Це світова письменницька організація правозахисного характеру. Цього року її форум проходив у Білорусі, і, мабуть, зважаючи на ситуацію, яка склалася у цій країні, — під девізом «Влада і свобода слова».

У Мінську перше запитання до нас, письменників, було: «Чому Україна не бореться за своїх громадян?»

До виступу на форумі я підготувала доповідь «Гуманітарна криза демократії», але першого ж дня віддала своє слово одній з адвокатів наших хлопців Дударевій, щоб вона аргументовано розповіла про істинний стан речей. І мушу сказати, форум одразу стривожився. У Білорусі ніхто не говорить про хлопців: «Це — УНА-УНСО». Їх називають громадянами України, які, не зробивши нічого поганого, про що свідчить вирок, опинилися за гратами. А коли мені передали вирок, то пережила таке потрясіння, що просто розплакалася. Це зараз, перечитавши його кілька разів, бачу, який він абсурдний, гідний того, щоб його читали з естради. А тоді мені здалося, що повернулася в Україну 1967—1968 років.

Того ж дня мав відбутися літературний вечір, на якому повинні були читати свої вірші учасники форуму з різних країн. А мені було надзвичайно важко. Тож я сказала чесно, що виступати не можу, бо приїхала на міжнародний форум, а побачила вирок, який ображає душу. І мені страшно і соромно виступати, якщо громадяни моєї держави сидять у клітці. За те, що приїхали на трагічну акцію — 10-річчя Чорнобиля. Та й нема нічого дивного, що приїхали. Бо в цій трагедії українці завжди будуть солідарні з білорусами...

Літературний вечір транслювали в прямому ефірі. Мій виступ справив враження і на учасників форуму. Порушили питання про те, щоб форум якось відреагував. Але пен-клуб — організація письменницька, а серед наших в'язнів є і робітник, і безробітні, і пенсіонер, і студент. Нема тільки письменників.

(Довідка. Кореспондент «ГУ» зателефонувала до деканату філологічного факультету Київського університету імені Т. Шевченка. Там донедавна на 4-му курсі навчався Андрій Бурлак. Як повідомила методист Людмила Івать, тиждень тому його відраховано за нескладання літньої сесії. За словами Івать, хлопець навчався на 4 та 5).

Конференція проходила під гаслом «Влада і свобода слова», тож хтось із представників російського пен-центру запропонував зазначити, що в'язні взяли участь у процесії, скориставшися своїм правом на свободу слова. Одноголосно було прийнято таке звернення:

«Міжнародний форум, скликаний білоруським, шведським і російським пен-центрами у Мінську, обурений тим, що у державі Білорусь заарештовано громадян України — Сергія Потапова, Володимира Солов'я, Андрія Шептицького, Андрія Бурлака, Андрія Дригайла, Андрія Миронюка, В'ячеслава Гоча, — що приїхали до Мінська для участі у жалобній ході «Шлях Чорнобиля-96», приуроченого до 10-річчя Чорнобильської катастрофи, використавши своє законне право на свободу слова.

Міжнародний форум вимагає негайного визволення і повернення на Батьківщину українських політв'язнів, засуджених за сфабрикованим звинуваченням, що є кричущим порушенням прав людини».

Щодо мене, то я нікого з в'язнів особисто не знаю. Але дуже уважно вивчала цей документ і запевняю вас, якби хтось із них повівся негідно, то я не вважала за потрібне заступитися.

Бойовий танець з жертвоприношенням

Це вже стає тенденцією. Пам'ятаєте, не так давно в Ліоні відбувся судовий процес над українськими моряками, які вбили нелегальних пасажирів, що заховалися у трюмі. Це був, справді, страшний злочин, і українські власті висловилися за те, щоб злочинців покарали за всією суворістю закону. Аналогічний випадок стався і на датському судні. Але датським морякам більше пощастило. Завдяки активній підтримці своєї держави та професіональній роботі адвокатам вдалося відкинути основні звинувачення. Українські моряки подали касаційну скаргу і вже десять місяців перебувають у французькій в'язниці. А Україна не поспішає ні повернути їх на батьківщину, ні знайти інші можливості, аби полегшити долю в'язнів.

Це тільки для прикладу, бо порівнювати ліонський процес з мінським взагалі неможливо. Від самого початку було зрозуміло: звинувачення шите білими нитками. Затриманим інкримінували дві статті: 188-1 і 186-3 КК Республіки Білорусь. Щодо першої статті (образа працівників міліції під час виконання ними службових обов'язків), то провину довести не вдалося, попри те, що всі свідки були... представники міліції. Як сказано у вироку, судова колегія постановила, що українські підсудні — активні учасники групових дій, а саме: «створили ланцюг, перегородивши проїжджу частину, безпосередньо взяли участь у «танці», махали руками і ногами». А вирок такий: Сергія Потапова, Володимира Солов'я, Андрія Бурлака, Андрія Дригайла, Андрія Шептицького, Андрія Миронюка, В'ячеслава Гоча визнано винними в активній участі у групових діях, пов'язаних з очевидною непокорою законним вимогам представників влади, що спричинило порушення... роботи транспорту. І на цій підставі засуджено Солов'я на два роки і шість місяців позбавлення волі, Потапова і Шептицького — на два роки і три місяці, Дригайла — на рік і шість місяців, Бурлака, Миронюка, Гоча — на рік кожного.

Аналогічна стаття у Кримінальному кодексі України передбачає три санкції: штраф, до двох років виправних робіт та до двох років позбавлення волі, залежно від ступеня тяжкості скоєного злочину. Хоча, відверто кажучи, не пригадую, щоб останнім часом когось було позбавлено волі саме за цією статтею (якщо це не так, нехай юристи мене виправлять). Та й за часів СРСР, якби хтось вийшов на проїжджу частину, йому, мабуть, дали б п'ятнадцять діб та штраф і відпустили з Богом. Очевидно, йдеться не так про зупинку роботи транспорту, як про участь українських громадян у білоруській демонстрації.

Але МЗС України офіційно повідомило, що не бажає ставити під сумнів законодавство сусідньої держави. Що ж, справді, навіть, якщо білоруський Кримінальний кодекс передбачає за це порушення стягнення штрафу, до трьох років умовно і до трьох — ув'язнення, це не підстава зчиняти лемент. Дивує інше: незважаючи на те, що адвокатам вдалося довести, що порушення не можна кваліфікувати як грубе (маються на увазі дії, які завдали істотної шкоди правам, інтересам, здоров'ю громадян, нормальній діяльності підприємств, закладів), вирок винесено надзвичайно суворий. Більше того, до справи не було прилучено ні скарг водіїв транспорту або пасажирів, ні довідок ТТУ, міського управління громадського транспорту про завдання шкоди. Отже, фактично провину українських громадян і за цією статтею не доведено.

Так вважає і консул посольства України в Білорусі Михайло Москаленко. В інтерв'ю білоруській газеті «Феміда» він заявив, що «вирок не відповідає розглянутим у суді доказам». «Подивування викликає саме застосування кримінальної санкції. 26 квітня на вулицях Мінська було затримано понад сто громадян — білорусів, українців. Безсумнівно, були там представники й інших національностей. Більша частина з них, у тому числі й три громадянина України, отримали адміністративні покарання і звільнені з-під варти. І тільки щодо цих сімох, не зрозуміло, з яких причин, порушено кримінальну справу і обрано запобіжні заходи, які не відповідають мірі скоєного. Їх могли випустити до суду на поруки посольства — така практика, принаймні, в Україні, досить поширена».

Але сталося те, що сталося, і маємо те, що маємо. Щодо Михайла Москаленка, то він обійняв цю посаду 22 липня і одразу взяв справу до своїх рук. Саме завдяки його втручанню хлопцям було створено більш-менш нормальні умови для життя, їх забезпечено ліками. Нині, разом з адвокатами, складено і послано до Верховного суду касаційну скаргу. Михайло Москаленко сподівається, що вирок буде переглянуто. Якщо цього не станеться, то консульство наполягатиме на поверненні в'язнів в Україну згідно з Конвенцією «Про правову допомогу і правові відносини з цивільних, сімейних і кримінальних справ» від 1993 року. Необхідний документ, за словами Михайла Москаленка, вже складено і відправлено до відповідної установи.

— Якщо нам вдасться перевести українських громадян додому, то, можливо, відбудеться перегляд справи згідно з Кримінальним кодексом України, — говорить пан Москаленко. — Вірогідно також, що хлопці підпадуть під амністію.

До речі, Президент Білорусі Олександр Лукашенко також готує амністію у зв'язку з референдумом. Але з поінформованих джерел стало відомо, що українські в'язні не мають наміру приймати амністію від Лукашенка, оскільки вважають себе невинними. Більше того, не всі бажають повертатися в Україну.

А чому? Можливо, причина криється в тому, що у цьому випадку на захист своїх громадян повинен був стати не тільки сам консул (і то через кілька місяців після їхнього арешту), а держава, що, як член Ради Європи, зобов'язалася захищати права своїх громадян. А власті, замість того, щоб вимагати звільнення з-під арешту українців, відбувалися реплікими на зразок: УНА-УНСО щось там наробило, то нехай це буде для них уроком. Боюсь, урок це не тільки для членів незареєстрованої УНА-УНСО. Україну просто обдурили. Адже тим, хто був уповноважений вести переговори з судовими органами, до останнього моменту обіцяли, що процес матиме суто «виховний» характер: і ваших провчимо, і своїх налякаємо. Тому такий суворий вирок був несподіванкою для всіх. Нині він набув резонансу в Європі. І не тільки. Після того, як пен-центрівський форум звернувся з вимогою звільнити політв'язнів і повернути в Україну, ця справа стала темою для роздумів в усіх державах, що прислали своїх представників на форум.

Отож, офіційному Києву справді вдалося не посваритися з офіційним Мінськом. Але чи зміцнило це наш авторитет на міжнародній арені? Поважають тих, хто вміє і хоче захищати своїх громадян. А цього разу «танець бойової солідарності» на проїжджій частині завершився елементарним жертвоприношенням. А жертви — права людини.

Наталя ФІЛІПЧУК.

ОСКІЛЬКИ процес закінчено, ми маємо цілковите право опублікувати витяг з вироку в справі № 2-100/96 р., який винесено іменем Республіки Білорусь (збережено стиль документа)

5 вересня 1996 року судова колегія з кримінальних справ Мінського міського суду... розглянула у відкритому судовому засіданні в залі міського суду кримінальну справу по обвинуваченню Потапова Сергія Юхимовича, Солов'я Володимира Георгійовича, Бурлака Андрія Миколайовича, Дригайла Андрія Олександровича, Шептицького Андрія Богдановича, Миронюка Андрія Миколайовича, Гоча В'ячеслава Дмитровича.

Установила:

26 квітня 1996 р. близько 17-ї години від Академії наук у м. Мінську почався несанкціонований хід учасників мітингу, присвяченого 10-ій річниці аварії на Чорнобильській АЕС... Учасники мітингу пройшли по проспекту Ф. Скорини на площі до Палацу спорту, де близько 18-ї години розпочався мітинг. У проходженні брала участь і група громадян України, серед яких були Соловей В. Г., Миронюк А. М., Бурлак А. М., Дригайло А. О., Шептицький А. Б., Потапов С. Ю., Гоч В. Д.

... Свідок Ардяко В. М. пояснив у судовому засіданні, що 26 квітня 1996 р. перебував при виконанні службових обов'язків з охорони громадського порядку під час проведення заходів, пов'язаних зі святкуванням 10-ї річниці Чорнобильської аварії. Він звернув увагу на групу молоді з прапорами України, що поводилися негідно, закликали не виконувати вимог працівників міліції. Особливо виділявся чоловік років 40-45 з пов'язкою на голові. З розмов і за атрибутикою він зрозумів, що це громадяни України. На проспекті Машерова ця група громадян України вишукувалася в шеренгу і стала здійснювати наступальні рухи, розмахуючи руками і ногами...

З проглянутого в судовому засіданні відеозапису, додаого до кримінальної справи в якості речового доказу, видно, що на проспекті Машерова поблизу Палацу спорту стоять в ланцюзі чоловіки, перекривши проїжджу частину, і скандують «хоп, хоп»... Далі група людей біжить по колу і кричать. Серед них Потапов, Миронюк, Шептицький, Дригайло, Гоч; до них приєднується людина, схожа за зовнішніми даними з Бурлаком, із хусткою на обличчі... Потім ця ж група людей знову ланцюгом перекриває проїжджу частину проспекту Машерова, маше руками і ногами. Перед ними стоїть людина, зовні схожа з Солов'єм, уже без хустки на обличчі, яка також маше руками і ногами.

... Даючи оцінку зібраним по справі доказам, судова колегія вважає, що всі підсудні були активними учасниками групових дій, оскільки самі безпосередньо здійснювали активні дії, а саме: створили ланцюг, перегородивши проїжджу частину, безпосередньо беруть участь у «танці», махали руками і ногами... Оскільки в судовому засіданні не здобуто достатніх доказів, хто саме образив працівників міліції, відсутні конкретні потерпілі, то підсудних за ст. 188-1 КК Республіки Білорусь слід виправдати за недоведеністю провини.

Присудила:

Потапова Сергія Юхимовича, Солов'я Володимира Георгійовича, Бурлака Андрія Миколайовича, Дригайла Андрія Олександровича, Шептицького Андрія Богдановича, Миронюка Андрія Миколайовича, Гоча В'ячеслава Дмитровича за ст. 188-1 КК Республіки Білорусь виправдати за недоведеністю провини.

Їх таки визнати винними в активній участі у групових діях, пов'язаних з очевидною непокорою законним вимогам представників влади, що спричинило порушення роботи транспорту, і на підставі ст. 186-3 КК Республіки Білорусь позбавити волі: Солов'я В. Г. на два роки шість місяців; Потапова С. Ю. і Шептицького А. Б. на два роки три місяці кожного; Дригайла А. О. на один рік і шість місяців; Бурлака А. М., Миронюка А. М., Гоча В. Д. на один рік кожного.

Тепле слово «Антрацит»

РОЗПОВІДЕЙ — яскравих, захоплюючих — мені вистачило, по приїзді, вечорів на три, а потім ні-ні та й спливали в пам'яті якісь епізоди. Вставляла їх до речі й не до речі, але домашні слухали, не перебиваючи. А одного разу сама почула звернені вже до мене слова: «Сто років не світилися так твої очі, як після цього пекла. Помолодішала ти там чи що, в «Комсомольській»?..»

Щодо «помолодішала», звісно, дурниці. Нам з фотокореспондентом Сергієм Ковальчуком просто пощастило. Ми шукали і знайшли давно забутий сюжет вітчизняної журналістики — героїку трудових буднів. Знайшли і ще дещо. У кого вистачить терпіння дочитати до кінця, той зрозуміє. Добре, коли це будуть люди, які давно не тримали в руках нічого, крім офіційних зведень.

Те, що антрацит — найкраще вугілля, знала давно: Дівчинкою моя мама, котра пережила окупацію, «шахтарювала» по вагонах на знаменитій ще з часів громадянської станції Синельникове. Навантажені донбаським вугіллям ешелони споважнювали тут хід...

Часи були суворі. За блискучий чорний шматочок, який аж лизнути хочеться — такий гарний! —можна було втрапити за грати. І потрапляли, із жменькою або відром краденого «тепла». Щоправда, здебільшого дорослі. Хлопчаки якось хитрували, викручувалися, тому й були головними добувачами. Те дитяче захоплення від диво-вугілля, що згорало повільно й майже без попелу, палаюче жаром, перекочувало в інші, благополучні, дні і вкоренилося в пам'яті вже трьох поколінь. Отож, коли директор шахти «Комсомольська» ВО «Антрацит» Анатолій Деньгін з гордістю сказав, що добувають у них не просто вугілля, а, вважай, чистий вуглець, я лише посміхнулася. І подумала про чудовий «сувенір» для мами...

Але лірика лірикою, а на шахту нас не дуже хотіли пускати. Зрозуміти хазяїв можна, хоча хазяї вони, зрозуміло, відносні. Був момент, мріяли створити вугільну компанію, щось на зразок самостійного «натурального господарства», куди ввійшли б три шахти, збагачувальна фабрика, ремонтно-механічний завод, автобаза, ПТУ. Уявлялося так: величезну соціальну сферу, яку тягнуло на собі виробниче об'єднання «Антрацит» передають місту (легко сказати, за різкого спаду видобутку та нульовому прибутку утримувати дитячі садки, будинки культури, житловий фонд!), потім під заставу наявних запасів (на одній тільки «Комсомольській» майже 90 млн. тонн) беруть цільовий кредит і оснащують нові лави. Місяців через три-чотири виходять на плановий рубіж, поступово нарощуючи видобуток.

За великим рахунком від цього маневру залежала доля не тільки «Комсомольської», що знала життя не з потертого споду. Шахті цій з самого початку було уготовано роль своєрідного локомотива в об'єднанні. У 80-ті роки вона «увібрала» в себе старі, вибуваючі підприємства. Якщо подивитися плани гірничих робіт — це 60 квадратних кілометрів під землею, три пласти. А коли витягнути в нитку гірничі виробітки, — близько 170 кілометрів вийде. Ціле місто з найскладнішим комунікаційним господарством! До того ж, за галузевими мірками, «місто» сучасне, технологічно гарно оснащене. Тут розкрито два вертикальних стволи. Тисячу метрів у глибину і вісім метрів у діаметрі «одягнено» в метал, армовано, механізовано. Простою мовою переваги таких стовбурів, на підготовку яких було витрачено свого часу шалені гроші, пояснюють коротко: сіла бригада в клітку, немов у ліфт, і через 7—10 хвилин спустилася на найнижчий горизонт. Сьогодні це позначка «960 метрів». Швидко, зручно, вигідно. Щоправда, ліфт цей без пластико-дюралевого «шику» і з легким душем підземних вод. Та що зробиш, хоч як відкачуй, просочується вода до клітки і за комір шахтареві силкується вскочити, нерви полоскотати.

До слова, на відкачування п'яти мільйонів кубометрів води (така товщина над головою!) витрачається половина всієї споживаної шахтою електроенергії, ще третина — на вентилювання гірничих виробіток. Зупинити насоси або «вентилятори» на добу — загубити безповоротно шахту. А у неї — блискуча перспектива була й залишається.

1986 року за проектної потужності 1,5 мільйона тонн вугілля за рік (високоенергетичного, який за кордоном нарозхват) «Комсомольська» видавала без чогось 2 млн. тонн — 60% видобутку всього об'єднання. Згодом фактично стала «донором» не тільки згасаючих сусідніх шахт, де з різних причин успіхи були значно скромніші, а й для міста Антрацита, що наполовину жило за рахунок вугільної промисловості. Із зупиненням підприємств «оборонки» практично всі міські соціальні проблеми лягли на плечі вугільників. І до 1994 року —апогею розвалу тепер уже і вугільної промисловості —«донорство» це обернулося для самої «Комсомольської» клінічною смертю. Мало того, що на підтримку та поновлення складного шахтного господарства не залишилось ані копійки, заморозивши заробітну плату, прирекли на злидні робітників. А люди тут звикли не просто до гарних заробітків. До речі, «Комсомольська» мала підсобне господарство і навіть свою базу відпочинку неподалік Сочі. На всьому довелося поставити хрест.

Із задуманого вдалося лише «соцклопоти» місту передати. Та й то якось нескладно вийшло. Відряджена до Антрациту міністерська комісія вивчила ситуацію на місці, погодилася з пропозицією шахтарів. У бюджеті згодом було навіть передбачено виділити певну суму на господарсько-побутові потреби. Але під час коригування бюджету гроші ці було зменшено вдвічі. Місту майже нічого не дісталося. Зате тепер мера шпетять на всіх нарадах: навіщо, такий-сякий, погодився це ярмо одягти на шию?

Ось і судіть тепер, чи до речі і під настрій були тут гості, тим паче кореспонденти.

Доброзичливці попереджали: «Шахтарі — народ прямий, наслухається від них усілякого. До Києва звідси далеко, отож на вас, столичних, і відіграються. Ми ж намагалися зрозуміти одну зовсім незбагненну річ: що штовхає людину під землю, у цей жах, що оплачується злиденними копійками — 7—10 гривень за день, та й ті умовні, найчастіше на папері? Що це за «романтика» така — дихати вугільною пилюкою, замішаною не просто на воді, а на випарованих підземних вод, що роз'їдають навіть столітнє каміння? Чи, може, люди тут, як кроти, ховаються від білого світу, що став осоружний через проблеми і невлаштованість?

Але своїми розпитуваннями-запитаннями допекли ми місцеве керівництво. І в результаті... відправились на другу західну лаву із заступником директора шахти «Комсомольська» з виробництва Володимиром Марковим. Спочатку кліткою опустилися на горизонт 960 метрів, а далі — схилом до верхньої частини лави пішки, з півкілометра. Робітнича зміна, яка спустилася разом з нами, обігнала нас швидко, немов розтанула у тихій, волокій імлі...

З розмовами ні вони до нас, ні ми до них не чіплялися. Ясна річ, не на Хрещатику. Люди шість годин мають важко працювати. І хоча новачків у підозріло чистих робах треба було б «похрестити», уїдливих жартів ми не почули. Тільки один, довготелесий, худий, нервово перебираючи пошарпану сумку, вилаявся і зажадав, коли ми вже кореспонденти, то зобов'язані написати, як шахтарі, доведені до краю, в чоботях і кишенях вугілля ховають, щоб нагору винести. Навіщо? Вдома пічку протопити!

«Нічого собі!» — думаю. Але літнього віку статечний робітник, помітивши мій подив, повернув за плечі до себе обличчям і, дивлячись в очі, спокійно сказав: «Не слухай ти цього горлодера. Краще передай там царям нашим привіт від Петра Васильовича Руссова. І натякни, що, мовляв, царська доля нам відома... А то, дивись-но, смикають туди-сюди, реформують, а толку мало! І вугіллям кожний на свій лад командує, а того не розуміють, що треба бувалих, досвідчених вугільників слухати і робочу людину розуміти».

Цікавлюсь: «А як розуміти те, що сказала мені нині ця довготелеса «робоча людина», невже тільки заради краденого шматка вугілля іде він до забою?» На це Руссов, як з'ясувалося бувалий прохідник, на шахті з перших днів, лише посміхнувся: «Перш ніж вуха розвішувати, поцікався у інших скаржників, скільки вони самі за зміну вугілля дають. Вимагати тепер усі здатні».

На черговому повороті, чалапаючи по калюжі і тихо радіючи новим чоботям і сухим онучам, «глитаючи» легку нудоту (глибина!), розпитую Маркова про вимоги страйкарів їхньої шахти. Чи правомірні претензії за таких низьких виробничих показників? Володимир Миколайович філософствувати не став, про шахтарів, котрі просиділи кілька діб під землею, вимагаючи одного — своїх кревних півтора десятка мільйонів карбованців, відгукнувся з повагою. Це злочин не оплачувати шахтарську працю, але те, що, сидячи на вугіллі, вугільники залишаються на зиму без вугілля, це вже взагалі ні в які ворота...

Абсурдність ситуації (вдалося з'ясувати вже потім, нагорі, у розмові з Деньгіним і директором збагачувальної фабрики, його тезком Пульчевим) полягає в тому, що шахтарі віддають фабриці вугілля по одній ціні, а купувати змушені вдвічі дорожче. Грошей нема, а значить вугілля на побутові потреби також немає. З давніх-давен не змінюється норма відпускання пільгового побутового вугілля шахтарям і ветеранам-вугільникам. У той час, як в області для мешканців приватних будинків з пічним опаленням установлено 3 тонни на рік, у районі діє норма — 2 тонни. А шахта зобов'язана відпустити 6 тонн на «пільгову душу»! Хочеш не хочеш, можеш не можеш, готуй, директоре, понад план для безплатного роздавання близько 30 тисяч тонн (якщо задовольнити увесь списковий склад пільговиків «Комсомольської»). Відмовляєшся, враз потрапляєш до стану невгодних. Ті, хто не претендує на вугілля, вимагають від керівництва грошової компенсації за побутовий газ і електроенергію. Різні пільгові виплати буквально вивиривають з рук будь-яку копійку, що затрималася. І з цим щось треба вирішувати! Ясна річ, на найвищому рівні. Старих людей, інвалідів — підтримувати, а людині, яка працює, очевидно, замість подачок, дати змогу за-ро-би-ти.

Шахтарів у заробітках випередили навіть слюсарі-сантехніки. Нічого не скажеш, робота у них також не для білоручок. І все ж таки, коли в лаві ввімкнено комбайн і все «шумить, клекоче й піниться», у клубах пилюки, рук робітника, який підгрібає вугілля лопатою на конвеєр, зовсім не видно. Зважте ще й на те, що здебільшого працюють шахтарі без респіраторів (бракує), рукавиць, у пошарпаних спецівках. У «пічці» — на найінтенсивнішій ділянці лави —температура досягає тридцяти градусів. А це тунель заввишки трохи більше як метр, яким пересуваєшся поповзом або накарачках. Усю зміну — без ковтка свіжого повітря, у тьмяному світлі ліхтарика над головою. «Задоволення», скажу вам, на любителя, відчуття — не для людей зі слабкими нервами.

Коли ми у супроводі Володимира Маркова буквально проповзли потрібну ділянку, мені здалося, що з усіх емоцій у мене залишилася тільки смертельна втома. У свідомості жевріла єдина думка: не звалитися б неживою в чорну рідину під ногами. У разі такого «конфузу» мені було б дуже жаль колегу Ковальчука, змушеного, крім рятувальника і акумулятора на поясі, фотоапаратури на шиї, волочити на спині «зайвих» шістдесят кілограмів знайомим уже схилом, але вже нагору...

А люди поряд працювали, як звичайно, і нам —доходягам — підморгували, кивали на сліпучо-блискучий пласт і захоплено підструнчували: «Питаєш, навіщо ми сюди йдемо? Дивись, яке вугілячко, як тут не працювати?!» — «Як тут узагалі працювати?!» —стукало мені у висках.

Щоб передихнути, я попросила у Маркова п'ять хвилин відпочинку. Він попередив: розслаблятися не можна, потягне в сон, не дійдеш. Та хвилинку я «вициганила», завела мову на абстрактну тему (нудота вже здавалася противно-тиснучою, зсередини піднімалася неясна тривога).

Живими й неймовірно бажаними здалися мені тієї миті слабкі, мерехтливі вогники у глибині тунелю. А коли почула голоси — зраділа, наче рідним. Страх відступив і ноги самі по собі закрокували вперед. Дивно, але там, на глибині, ми жодного разу не назвали одне одного по батькові, тільки на «ти».

Нас єднало відчуття загальної долі? То чому ж тут, нагорі, де небезпек також вистачає, відчуття це зникає, ми не чуємо одне одного, не раді одне одному?!

Нагорі, дивлячись на наші замурзані обличчя, Марков жартував: «Жінку свою чи що протягнути лавою, щоб цінила більше?» Я думаю, в шахтарських сім'ях і без «показових виступів» знають що почім. Тим паче, що на шахті працює чимало жінок, надто відданих своїй роботі. Марія Григорівна Романенко, яка споряджала мене, обмовилася, що сама провела під землею не один рік. Струнка, посолдатськи зібрана і водночас м'яка, доброзичлива, була вона тут дуже до речі.

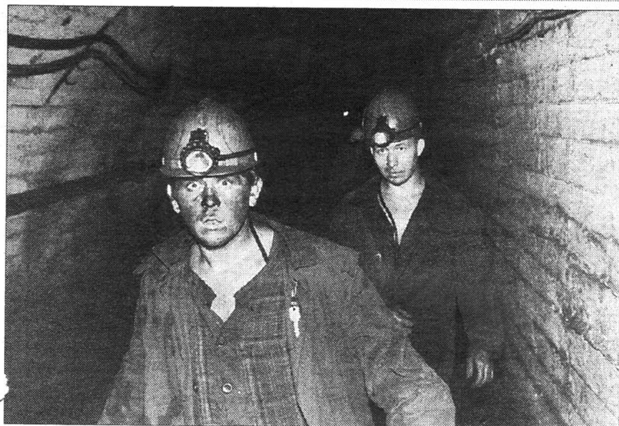
Через жіночі руки, турботливі, натруджені, теплі, проходить усе: і брудні роби, і чоботи з перепрілими від вологи онучами, і спорядження шахтаря, котрий спускається під землю. Через серця — перший, найтяжчий біль втрат, після або досада...

Розговорилися вже в лазні ще з однією «шахтарочкою» —Наталею. Чоловік її нещодавно пішов з шахти, пропрацювавши тут дванадцять років. Пішов після страйку. «На що ж ви живете?» — питаю. «Влітку, — каже, — виручав город, а тепер зовсім погано стало... Обносилися, ні взуття нового, ні одягу. Щоранку треба дітям бодай щонебудь покласти до портфеля на сніданки. «Хіба ж це життя? Крім шахти, чоловікові працювати ніде, спробував було торгувати, як більшість тепер, нічого не вийшло. Почав випивати. Все навскіс пішло!»

А чоловіки «хворі» ці питання трактують по-своєму. Оскільки чоловік за суттю своєю — годувальник, шахтарська праця для нього — найприйнятніша. Це ж яка гордість у людини грає, сил йому додає, коли, подолавши все, він може власними руками облаштувати дім, прогодувати сім'ю, старих батьків. Принижувати людину, котра працює, як це робиться зараз, великий гріх.

... Старший син Володимира Маркова навчається гірничій справі. Дізнавшись про це, я, грішниця, задала досить нетактовне запитання: невже зичить він сину своєї долі? «А чому б і ні?» — відповів він здивовано. —Мій батько був шахтарем, я тут не з останніх, отож і син, гадаю, за спинами не загубиться. А справа наша, ось побачите, ще буде в пошані. Куди ж країна без антрациту?»

Людмила МЕНЖУЛІНА.
Сергій КОВАЛЬЧУК (фото).

Мрії і будні «комсомольські»

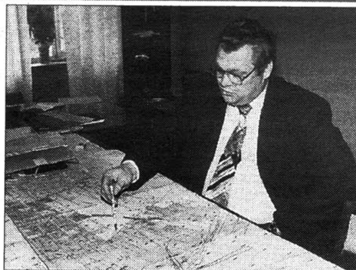
Заздрість — погане почуття. Заздрити минулому —справа взагалі безглузда. Та як не позаздрити керівникові, до якого щороку просилися на роботу 50—70 молодих спеціалістів, з них щонайменше 15 —інженери. Ішли і знали: попрацюють, скільки сили стане, на «передовій» — забезпечать себе з ніг до голови, а пощастить, обмине лиха година, то ще й уславляться. І хоч як тепер нарікаємо на дурість усіляких соцзмагань і липових рекордів, з пісні слова не викинеш: «Там на шахте угольной паренька приметили...»

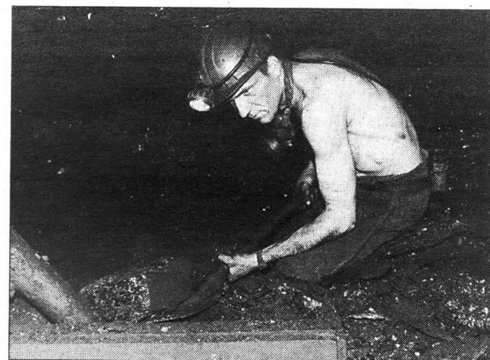
На тій самій «Комсомольській» чи будь-якій іншій стабільно працюючій шахті, звичайні, аж ніяк не круті хлоп'ята, щороку купували до сотні автомобілів. А виставили б тисячу, і тисяча розійшлася б запросто у приватну власність. Ото жили!

Нині до директора Деньгіна знову потяглися люди. Вважатимемо, що то прізвище заманливе, а як насправді, Анатолій Петрович порадив поцікавитися не раніш як за півроку, коли, дасть Бог, буде втілено певні стратегічні ідеї.

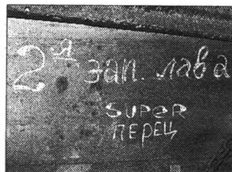
Хоча дещо вимальовується вже нині. У серпні збільшено видобуток з 6 тисяч тонн до 15, у вересні — до 21, а в жовтні сподіваються взяти 40 тисяч тонн антрациту. Ми набридати не хочемо і зурочити боїмося, тільки б не запізнитися, сфотографувати історичну мить: рядовий ГРОВ — гірничий робітник очисного вибою встромляє ключ запалювання у власний «Форд» чи хоча б «Таврію», а на додачу йому — «Спасибі за сумлінну працю!»

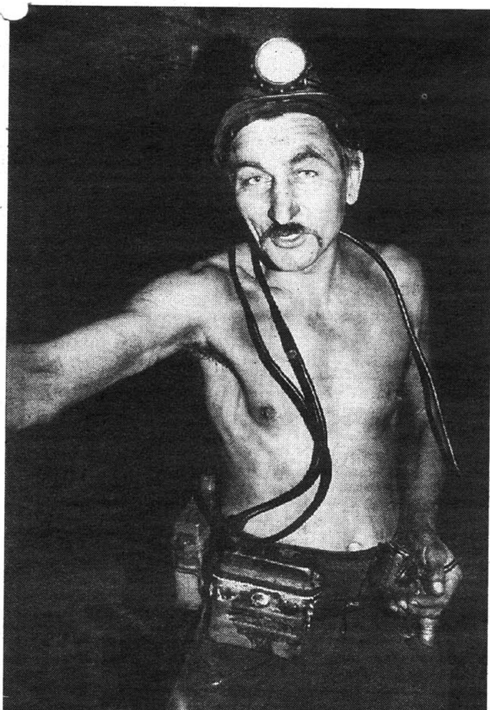
Людмила МЕНЖУЛІНА.
Сергій КОВАЛЬЧУК (фото).

Степан ПАВЛІВ:

«Не наздоганяти, а прогнозувати!»

Голова Стрийської райдержадміністрації, кандидат економічних наук Степан Павлів пройшов крізь усі кадрові пертурбації старої партійно-радянської і нової управлінської систем. Пройшов і залишився на найвищому щаблі. Не за політичним рейтингом, а за оцінками людей, передусім селян. Вони проголосували за господаря.

З пропозицією газети провести в районі «читацьку вітальню «Голосу України» Степан Васильович погодився одразу, але попросив: «Не будемо говорити про політику».

— Степане Васильовичу, підсумовуючи побачене й почуте у вашому районі, який називають батьківщиною революційних процесів на Львівщині, я не можу не торкнутися теми політичних ігор довкола вашого імені. Та й не тільки вашого. Нині всі керівники владних структур перебувають під політичним артобстрілом. Хіба ж ви можете залишатися поза грою?

— За те, що я більше дбав про господарство, ніж про ідеологію, як цього вимагала посада, мене критикували свого часу на бюро обкому компартії. А я наполягав на своєму: великою політикою нехай займаються фахівці — в парламенті, уряді. А на місцях — треба будувати, вирощувати хліб, розвивати соціальну інфраструктуру тощо. Як політик-практик я ініціював свого часу будівництво двадцять першої школи, Моршинської клінічної лікарні. Радію з того, що у вересні всі бюджетні установи району одержали зарплатню і певні кошти на розвиток. Мені імпонує та політика, яка сприяє розвиткові добробуту і культури.

На жаль, до влади прийшли балакуни, які гарно «малювали» політику, не дбаючи про базис. Один із таких запропонував створити в районі комітет з реформування села, а себе — на посаду його голови. Одразу ж поставив питання про машину, щоб можна було їздити по селах. Але чому б йому не показати реформування на власному прикладі? Адже він — голова сільради, на території якої знаходиться одна з найгірших, найвідсталіших у районі селянських спілок. І цей недбайливий господар прикривається високими політичними гаслами Руху!

— Втім, на Львівщині вже відбулося оте реформування: замість колгоспів утворені селянські спілки, селяни отримали земельні паї...

— Ще рано говорити про кінцеві результати реформування. Тут не допоможуть вказівки згори, для цього необхідно передусім підготувати господаря. Цього року ми не атестували чотирьох голів спілок і порадили селянам не голосувати за них, адже результати їхньої безгосподарності, невміння і недбальства — навіч. Селяни повідомляли про них переважно в анонімках, а як дійшло до виборів, — проголосували «за». «Нехай ще трошки побуде», — кажуть.

— Люди не байдужі до власного достатку. Якщо господарство розвалиться, вони спитають за це свого голову...

— У тім-то й річ, що не спитають. Кожен має шмат землі, худобу, отож годує себе сам. Без села й місто загинуло б. Але хіба це вихід — обробляти власну землю сапкою, а з розваленого господарства красти все, що тільки можливо. Селян треба вчити господарювати і використовувати все передове з світової науки і практики. Вони мають знати, приміром, як досягти найбільшої віддачі землі за найменших затрат, щоб вкласти 50 копійок, а одержати 2 гривні. А поки що виходить навпаки. Нині ніхто за селянські спілки і кадрову політику в них не відповідає. Наприклад, у господарстві «Сихів», що спеціалізується на відгодівлі худоби, добовий приріст ваги становить 100 грамів, а у сусідньому «Відродженні» — 600 грамів. Пояснюю людям, що це — результат господарської політики керівника. У відповідь — мовчать, похнюпившись.

Такі кадри свого часу «виплекав» колишній начальник управління сільського господарства, який нині очолив селянську спілку ім. Т. Г. Шевченка і... розвалив її. Зате для себе два будиночки збудував. Він підтримував голову селянської спілки «Підгір'я», якого було засуджено за аферу зі спиртом. Отут мені довелося натиснути на людей, щоб вони обрали нового голову — кандидата сільськогосподарських наук Ярослава Лесіва. Обрали. І результати кадрових змін в «Підгір'ї» не забарилися. Зокрема, надої молока зросли вдвічі-втричі.

Вважаю, що не менш як чотири збиткові господарства треба було б нині оголосити банкрутами.

— Яким чином? Адже командно-адміністративні методи вже не діють.

— Чесно кажучи, не знаю механізму розпуску, бо немає відповідного закону.

— Степане Васильовичу, скажіть відверто: ви як керівник прогнозуєте розвиток соціально-економічної ситуації чи йдете навздогін?

— Так, я прогнозував і чітко уявляв собі стратегію розвитку сільського господарства в районі, але... дещо прорахувався. Ми потрапили в загальний вал. «Біоферментор» — установка для утилізації відходів тваринництва, з якою ви ознайомилися в селі Верхня Луковиця, — реальне втілення тієї стратегічної програми. Понад три роки я працював в Інституті фізіології і біохімії, де створив сектор з цієї проблеми. Був у Сполучених Штатах, вивчав і там досвід утилізації відходів сільськогосподарського виробництва і можу сказати, що наші ноу-хау — унікальні. Вони можуть зробити революцію в сільському господарстві. Органічне добриво, що в ньому після ферментації зникає біопатогенна флора, «згоряють» насіння бур'янів, розкладаються нітрати і пестициди, — високоефективне та екологічно чисте. Його можна використовувати в зоні водозабору, а це — 13 тисяч гектарів землі, яку ми майже не підживлюємо, тому й збираємо одну тонну з гектара, а могли б збирати 4—5 тонн екологічно чистого зерна.

— Як сприйняли цей винахід фахівці?

— Вітчизняні і зарубіжні учені дали йому високу оцінку, але цього недостатньо. Кінцевий продукт — добриво — потребує ще торфу, а отже, — коштів. Та коли я ставлю це питання на обласному рівні і нагадую, що наша річка Стрий напуває Львів, Дрогобич, Борислав, Трускавець, Моршин, Стебник і місто Стрий (а це — 210 тисяч кубометрів води щодоби), з мене... сміються. Немає коштів! А тим часом стаття 89 Земельного кодексу України каже, що ми маємо право на компенсацію від тих, хто нас обмежує в землекористуванні. Нагадаю, що в зоні водозабору не можна використовувати ніяких добрив, окрім «фермею». Йдеться не про районну проблему, а про державну програму, — для якої ми можемо створити всеукраїнську експериментальну базу.

— Нещодавно під час зустрічі Президента України Леоніда Кучми з представниками засобів масової інформації прозвучало запитання про пріоритетний напрям розвитку економіки. Президент передусім згадав село. Як ви, Степане Васильовичу, уявляєте розвиток продуктивних сил українського села?

— Сільськогосподарське виробництво має йти шляхом спеціалізації. Південь має вирощувати хліб і сою, ми ж маємо приділити основну увагу тваринництву. На наших культурних пасовищах можна продукувати високоякісне, вітамінне, цілюще молоко.

— Як же транспортувати його, скажімо, на південь?

— Розв'язуємо зараз питання кредиту на суму 1 мільйон 200 тисяч доларів для стрийського «Маслосоюзу». На ці гроші придбаємо лінію асептичного молока в спеціальній упаковці. Воно зберігається три місяці. Таке молоко можна транспортувати і на південь — в обмін на овочі, і в близьке зарубіжжя, наприклад, в Уренгой чи Сургут в обмін на нафту. Я вивчав голландський досвід і вважаю, що створення єдиного молочнотоварного комплексу цілком прийнятне для України. Село треба рятувати. І тоді воно підніме всю державу. Це — та політика, яку я сповідую, над котрою працюю все своє життя.

— Зичу вам успіхів, Степане Васильовичу.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Стрийський район Львівської області.

Розкинулось море роботи

50-річчя народження свого підприємства механічна майстерня хлібопродуктів не святкувала. Не до того було.

А нині, коли позаду два роки оренди і два роки за умов приватизації, Микола Бабич, уже голова правління закритого акціонерного товариства «Зернотехсервіс», твердо заявив:

—Системи хлібопродуктів ми не кинемо, бо попереду море роботи. Адже матеріальна база більшості елеваторів і комбікормових заводів за останній час дуже погіршилася. Коли б повернути колишній рівень заготівлі зерна, то більшість виробничих потужностей не витримала б такого навантаження. А ті пекарні, що за останні роки вибудували господарства, післязавтра треба буде ремонтувати. Це також наша справа.

—Миколо Івановичу, радий, що бачите місце докладання рук своїх, але ж так було не завжди. Невже колектив ішов на приватизацію, як колись на демонстрації, з гаслами «Хай живе...»?

—Ні, не всі зрозуміли її зміст. Як і того, чому закрите акціонерне товариство, а не відкрите. Але, мабуть, люди вже трохи вірили мені. Після нелегких роздумів я залишив посаду головного інженера об'єднання. У колективі лишалося 22 чоловіка, грошей не було, замовлень також. Усі зв'язки на всіх рівнях рвалися. Тож коли почався масовий перехід на оренду, ми побачили, що це може стати рятівною соломинкою. Приватизація розв'язувала руки. Обсяги замовлень, послуг тепер залежали тільки від нашої ініціативи.

Ще, гадаю, нам трохи пощастило, бо потрапили в період між індексаціями. Якщо на час викупу основні фонди нашого зношеного на 60 відсотків підприємства оцінювались у 152 мільйони карбованців, то згодом вартість підприємства зросла ще наполовину. Цієї суми самотужки ми уже не вишукали б. Тим часом вартість основних фондів зросла до 86 мільярдів. Щоправда, при цьому не можна забувати, що за два роки приватизації 55 відсотків прибутків ми неодмінно спрямовували на реконструкцію, освоєння нової техніки.

—Виходить, що все нині добре?

—Під лежачий камінь і вода не тече. Ще за оренди, коли було вкрай скрутно, ми «пішли в місто». Бо хоча й були в Запоріжжі, та нас тут ніхто не знав. І почали... з благоустрою балки, що була поруч.

А щойно пішли в моду кіоски для комерсантів, ми не відмовились і від цієї роботи. Але все це було тимчасово — заради виживання. Хоча з містом почали працювати й солідно. Нашу роботу видно кожному. Хоча б ті самі металеві двері в під'їздах. Освоїли випуск приймальних камер для сміття в дев'яти- та п'ятиповерхових будинках.

В універмазі «Україна» змонтували вентиляційну систему.

Коли закривався Троянівський елеватор Запорізької області — солідне підприємство, яке працює на місто Бердянськ та район, — ми розробили систему аспірації над силосною галереєю. Жодної скарги на її роботу. Після цього розробили просіювач для відбору домішків у зерні, для комбікормових і хлібоприймальних пунктів.

За чотири роки жодного дня не зупинялися.

—То що, вам нічого не заважає?

—Гальмує, й дуже, податкова політика. 75 відсотків заробленого віддаємо не знаємо й за що. А ще —охорона, тепло, електроенергія, власні потреби. Хочеться й дороги нормальні мати. Не боїмося брати кредити, які віддаємо за тиждень до закінчення терміну. До речі, всі наші дільниці — на госпрозрахунку. Бо сьогодні можна вижити лише, коли одна дільниця підстраховує іншу. Це вже — гнучкість.

—Й останнє. Скажіть, будь ласка, як вплине на роботу вашого акціонерного товариства серпневе подорожчання власності?

—На жаль, легше не стане. За нашими підрахунками, собівартість продукції збільшиться.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

А ми, фермери, — народ упертий

Андрія Оксентійовича Флору знає кожний. У смт Крижопіль Вінницької області — вже точно. В хазяях, мабуть, не перший рік ходить. Тільки-но пішла районом пошесть — власною землею обзаводитися — одразу ж у фермери і подався. Відтоді багато часу спливло. Рік у рік 200 польових гектарів звеселяють хазяїна дружними сходами. Весною прихильники з суппротивниками в державних кріслах чубляться, про фермерство сперечаються — а він сіє. Влітку-восени в верхах політику щодо власників переглядають — у нього своє: як би пшениця не перестигла і як все до зернини зібрати.

З тих, що стояли біля витоків фермерства, багато хто не витримав: кого податками задушили, кому кредитів не надали, а той просто кинув — важкувата виявилася земелька. В Оксентійовича все до ладу. Он яку олійню спорудив! І пасіка — усім пасікам пасіка. Хліб з власної пекарні не лише сам їсть — піврайону годує. А нещодавно пшеницею розжився. Французькою. «Неодюр» зветься. Гектар її дає по 80—85 центнерів. Оце вже наступного року врожаю діждемо!

Валерій ДРУЖЕНКО.

На знімку Сергія КОВАЛЬЧУКА: Андрій Флора.

УКРАЇНА — РОСІЯ:

Спільний ринок кращий за торгову війну

ПОНАД 60 відсотків від загального товарообороту України і 90 відсотків експорту до країн СНД припадає на Росію. Україна експортує до Російської Федерації продукцію металургійної промисловості й рудні концентрати, товари машинобудування й хімії (приблизно 55 відсотків), сільгосппродукти (25 відсотків), цукор, горілку, спирт, сигарети. Тому інформація про введення з серпня російського ПДВ на імпорт товарів з України викликала величезний резонанс на українському ринку.

На брифінгу в Кабінеті міністрів України віце-прем'єр-міністр В. Пинзеник твердив, що українська делегація досягла домовленості з Росією про відстрочку на місяць сплати імпортного ПДВ з українських товарів без стягнення пені. Однак, як повідомила українська ділова газета «Бізнес», під час перетину згаданими українськими товарами митного кордону Росії покупцям було запропоновано перевести 20-відсотковий ПДВ від загальної вартості придбаних ними товарів на депозитні рахунки на строк... до остаточного розв'язання питання: або про термін набрання чинності указу Президента Росії про стягнення 20-відсоткового ПДВ з українських товарів, або про скасування 20-відсоткового ПДВ.

Навіть у разі кращого з двох «або» для бізнесменів переведення коштів на депозитні розрахункові рахунки означає вилучення їх з обігу і «заморожування» на невизначений у даному випадку строк. Преса України почала писати про те, що в економічних стосунках між нашими країнами з'явилися елементи торгової війни. Щоб мати об'єктивну картину цієї ситуації, ми звернулися з проханням прокоментувати її до компетентних фахівців України та Росії.

«Нам треба домовлятися»

Анатолія Калениковича Мінченка добре знають господарники України. На Дніпродзержинському ВО «Азот» він пройшов шлях від слюсаря до генерального директора, потім працював у Держпостачі України, очолював його. Був міністром економіки, держресурсів, президентом Української спілки промисловців і підприємців, нещодавно призначений державним міністром з питань промислової політики і паливно-енергетичного комплексу. За службовим обов'язком, як то кажуть, обізнаний з проблемами товаровиробників.

— Хотів би спочатку коротко нагадати віхи економічних взаємовідносин наших країн після розвалу СРСР. 1992 року Україна вийшла з рублевого простору, запровадивши купонокарбованець. Та ми змушені були це зробити під загрозою невиплати зарплати й відсутності готівки. Співвідношення рубля до купона було 1:1. Потім з'явилася вузька горловина в наших безготівкових розрахунках у вигляді горезвісних розрахункових центрів. Це завдало страшенних збитків економіці України й Росії. Лантухи з розрахунковими документами було повернуто на територію України, наша держава зазнала величезної шкоди. Потім було підписано угоду про вільну торгівлю, та Росія зробила з неї для України близько 180 винятків, що стосувалися життєво важливих позицій нашого експорту-імпорту.

Почалася великомасштабна приватизація. Структурна перебудова економіки наших двох країн — частин колись єдиного народногосподарського комплексу — відбувалася стихійно й неузгоджено. За цих умов було підписано міждержавну угоду про клірингові розрахунки між Держпостачем України (потім АТ «Укрресурси») і АТ «Росконтракт». У ній врахували всі найважливіші питання збереження життєво необхідних економічних і технологічних зв'язків. Взаємний оборот становив 5 млрд. доларів. Та комусь було вигідно це зруйнувати. Зруйнували. І чого добилися? Наведу приклад. Україна постачала глинозем на російські алюмінієві заводи. А там почали завозити його зі сторони. Шляхом демпінгу почали приймати сировину в портах Владивостока і Мурманська. Ринок було заповнено постачальниками з третіх країн. В результаті програла і Україна, і Росія. Така сама ситуація з домішками й хімікатами для металургійної і хімічної промисловості, що їх почали завозити з далекого зарубіжжя. Такий підхід до технологічних та економічних зв'язків веде до того, що українські товаровиробники втратили ринок Росії. Та й свій внутрішній також.

Запровадження ПДВ на українські товари в Росії спричинить їх цілковиту блокаду, бо вони стають неконкурентоспроможні за ціною на російському ринку. Отже, буде зупинено їх потік, знову буде розірвано технологічні ланцюжки, втрачено зв'язки. Адже з цілого ряду галузей напівфабрикати і комплектувальні по кілька разів перетинають кордон між нашими країнами, перш ніж перетворитися на кінцевий виріб. Піднімуться ціни на українські товари — подорожчають російські вироби, що використовують наші комплектувальні. Багато хто з українських споживачів таких товарів не зможе купувати продукцію за новою ціною й відмовиться від російського експорту. В результаті їм загрожує закриття, так само, як і їхнім російським партнерам.

Мені здається, представники двох країн повинні сісти за стіл переговорів, переглянути всі наші двосторонні домовленості і прийняти за ними рішення, виходячи з реалій сьогодення. Коли ми вважаємо себе стратегічними партнерами, то треба відновлювати взаємовигідні економічні зв'язки, тобто ринки, що їх ми втратили. Не кажу, що Україна все чинила правильно. Помилок з обох боків припустилися чимало. Та сьогодні, коли хочемо виживати, піднімати економіку обох країн, зберегти на вигідних умовах ринки збуту, нам треба домовитися. Потрібна всеосяжна угода, що сприяла б вільному руховi товарів і послуг, капіталів, робочої сили між нашими країнами.

«Від суперництва до співробітництва»

Торговий представник Російської Федерації Володимир Олексійович Максимов у Києві працює близько двох років. Торгпредство Росії в Україні по праву стає тим центром, куди надходить важлива інформація про економічні зв'язки двох країн, де допомагають швидше знайти один одного діловим партнерам.

— На території колишнього СРСР утворилися незалежні держави, що стали зміцнювати свою державність конкретними діями. Коли відбулося розділення, то всі країни СНД вирішили, що це розлучення має бути м'яке. В Ашхабаді у 1992 р. було підписано багатосторонню угоду, що виключала взаємну дискримінацію товарів, вироблених у країнах Співдружності. Домовилися, що між країнами СНД не повинно бути подвійного оподаткування. Системи оподаткування під час зовнішньої торгівлі всередині СНД щодо далекого зарубіжжя та одна до одної стали неоднакові. Як правило, у світовій практиці застосовують систему захисту внутрішнього ринку від загрози проникнення товарів з інших держав. І протекціоністські заходи стосовно просування власних товарів на сусідні ринки. Приміром, в Англії в аеропорту при виїзді повертають ПДВ за придбаний товар навіть окремій людині.

Між країнами СНД існувала домовленість, що під час переміщення товарів, вироблюваних у цих країнах, з них не стягуватиметься ПДВ при вивезенні і вони не оподатковуватимуться на додану вартість при ввезенні. Україна пішла своїм шляхом. Усю систему, застосовувану до країн далекого зарубіжжя, вона поширила й на держави СНД. В результаті утворилася цікава ситуація. З товарів, що вивозилися з України до Росії, ПДВ знімали, тобто вартість товарів, експортованих з України до РФ знижувалася на 20 відсотків, а в РФ українські товари не оподатковувалися. А з російських товарів, коли їх вивозили до України, ПДВ не знімали, а в Україні з них ще раз стягували ПДВ.

Виходило, що українські товари ставали надзвичайно конкурентоспроможними на російському ринку стосовно й місцевих товарів, і товарів країн далекого зарубіжжя. Спрацював ринок. У 1995 р. порівняно з 1994 р. ввезення російських товарів на український ринок зменшилося на 8 відсотків, а вивезення українських товарів до Росії зросло на 24 відсотки.

Росія, як і кожна інша країна, у такій ситуації вирішила захистити свій ринок. Паралельно з цим у РФ опрацьовується низка рішень, спрямованих на захист внутрішнього ринку, про які й пише українська преса, вважаючи їх дискримінаційними щодо України. Вони стосуються таких товарів, як цукор, спирт.

Візьмімо, приміром, цукор. Потужність російських цукрових заводів становить понад 6 млн. т цукру на рік, а країна споживає нині щороку близько 5,5 млн. т. Торік РФ завезла 1770 тис. т цукру, в тому числі з України — 1300 тис. т. Виходить, що російські цукрозаводи були недовантажені, а ми завозили цукор. За цих умов цілком природними є заходи, спрямовані на захист своїх виробників. Але їх застосовують до товару, а не до країни. Однак велінням долі Україна виявилася найбільшим експортером цукру до РФ. Російська Федерація здійснює всі заходи, пов'язані із захистом свого ринку, у повній відповідності із загальновизнаними міжнародними нормами — проводить розслідування, заздалегідь сповіщає торговельних партнерів про передбачувані обмеження, розміри таких обмежень, терміни їх дії, веде переговори тощо.

Українська система регулювання зовнішньої торгівлі порівняно з російською є жорсткішою й більш дискримінаційною з огляду на її багатоманітність і багатоплановість. Росія набагато далі за Україну просунулася у впровадженні ринкових методів управління економікою, і зокрема зовнішньою торгівлею, лібералізацією останньої. А це позначається на наших економічних зв'язках. У РФ скасовано квотування, ліцензування, експортне мито, немає інституту спецекспортерів, не застосовують індикативні ціни. Тобто існує практично вільне ціноутворення.

Хоча між нашими країнами підписано близько 50 угод економічного характеру, всі вони поки що не дали змоги сформувати спряжені системи регулювання взаємної торгівлі, що виключали б виникнення істотних економічних суперечностей. Та входження наших країн в умови, що їх диктує світовий ринок, змінює й ситуацію у взаємній торгівлі. Приміром, гіпертрофований розвиток української цукрової, металургійної та ряду інших галузей промисловості спричинився до того, що вони не можуть одержати потрібної кількості замовлень на внутрішньому ринку. В Україні створюється надлишок металу. В Росії та сама тенденція. Хоч-не-хоч з тим самим металом ми об'єктивно починаємо конкурувати на ринках третіх країн. Як же маємо діяти? Спробувати виступити спільно, а не конкурувати. Угода про режим вільної торгівлі створює для цього необхідні правові норми.

У 1992 р. між нашими державами було підписано угоду про спільне спорудження об'єктів у третіх країнах. Треба дійти до реалізації наміченого, переходити від суперництва до співробітництва.

Коротке резюме

Єдиний народногосподарський комплекс, який створювався протягом десятиліть, не може одномоментно перетворитися на суму ефективних економік незалежних держав. Тому потрібний договір про узгоджену структурну перебудову економіки наших країн. Його відсутність завдає величезної шкоди, руйнує налагоджені зв'язки, спричиняє колосальні додаткові капіталовкладення в країнах СНД.

Не всі розірвані технологічні та економічні зв'язки потребують відновлення, а лише ті, що матимуть наслідком створення конкурентоспроможної продукції на базі виробничих можливостей країн СНД, збільшення експорту, як взаємного, так і до третіх країн.

— Не можна переносити стереотипи, звичні у людських стосунках: «братерство», «дружба», «спільне коріння», — на зв'язки між діловими партнерами, державами. Тут чинні цілком інші поняття: «господарська вигода», «взаємний інтерес», «економічна інтеграція». Росія і Україна — стратегічні партнери, але внутрішні й зовнішні їхні ринки мають свої специфічні закони, на які мусять зважати суб'єкти економіки.

Чимало суперечностей в економічних зв'язках Росії та України пов'язані з тим, що процес економічних перетворень в Україні дещо відстає від Росії. В цьому причина того, що в багатьох сферах стикаються два підходи до управління економікою: ринковий та адміністративно-командний. Вихід тут єдиний —прискорювати процес ринкових реформ, структурну перебудову економіки.

У Західній Європі, яку ми нерідко вважаємо взірцем для наслідування, на повну силу розвиваються інтеграційні процеси через систему ЄЕС. Та при цьому не слід забувати про «сталеві», «апельсинові», «рибні», «винні» та інші «війни», що зовсім недавно спалахували тут. Та й тепер є чимало економічних суперечностей між країнами Спільного ринку. Вся справа в тому, щоб розв'язувати постали проблеми цивілізованим шляхом, з урахуванням, крім власних, ще й інтересів партнера.

Спільний ринок завжди кращий за торгову війну.

Юрій КОРНЄВ,
керівник інформаційного центру газети «Экономика и жизнь» в Україні

«Вставай, хто живий, в кого думка повстала!..»

ЦІ СЛОВА спали на думку після спілкування з хлопцями та дівчатами добровільного незалежного позапартійного об'єднання. Подумалося після зустрічі: заклик Лесі Українки міг би стати девізом співвітчизників, що прагнуть служити народові та діяти в його інтересах. Бо й справді «година для праці настала». Знаючи тепер про існування цієї юної порослі, можу стверджувати: майбутнє України — не за молодиками на кшталт «купи-продай»...

Задовго до прийняття Основного Закону країни їхні знайомі цікавилися: «Коли ж?»

То хто ці авторитети, що були активними учасниками конституційного процесу?

Слово їхньому незмінному лідерові — президенту столичної Асоціації молодих українських політологів і політиків (АМУПП) Артуру БІЛОУСУ:

—У травні 1992 року молодість, енергійність, інтелект і компетентність об'єднали в лавах асоціації талановитих хлопців і дівчат. Підкреслюю ці якості, бо саме вони стали цементувальним матеріалом для формування перспективної команди, яка, на нашу думку, відіграватиме з часом провідну роль у політиці держави. Нині до нашої столичної асоціації входить 150 кваліфікованих фахівців, які займаються дослідженнями у сфері політичних наук або беруть активну участь у політичному житті. Крім того, з нашої ініціативи і сприяння було створено 13 регіональних організацій.

Мета Артура Білоуса — найближчим часом провести чергову конференцію Всеукраїнської АМУПП, яку він, до речі, теж очолює.

Отже, кинулися молоді в політику. Замість спокійного життя (а кожний член асоціації має пристойну роботу —юриста, економіста, фінансиста) гуртом взялися нести важкий хрест політика.

Утім, чому б і ні? Деталь: після проведення звітно-виборної конференції стало традицією грати в футбол: старі проти юних. Так-от, найстаршому — 29 років, наймолодшому — 18...

—Наша перевага — в молодості і в тому, що для нас робота на себе і служіння Батьківщині не суперечливі поняття, — любить повторювати Артур Білоус, який стояв у витоків асоціації.

АМУПП вже заявила про себе на політичній арені, її діяльністю зацікавилися в Чехії, Словаччині, Польщі — країнах, куди з діловими візитами час від часу їздять фахівці.

Молодим українським політикам є чим поділитися з колегами. Не тільки співробітники служби віце-прем'єра з політико-правових питань, штат якої цілком (!) представляв апарат асоціації, а й численний її актив брали безпосередню участь у роботі над забезпеченням конституційного процесу. Зокрема, експерти інформаційно-політичного відділу постійно готували аналітичні матеріали, інформаційні повідомлення та коментарі з актуальних проблем, які оприлюднювали через ЗМІ, радіо і телебачення. Співпраця із засобами масової інформації триває. Аналітики асоціації виступають у найпопулярніших програмах, виданнях. З їхніх інтерв'ю і статей слухачі й читачі в усіх регіонах держави дізнаються про різні аспекти суспільно-політичного процесу в Україні, гострі проблеми і перспективи розвитку енергетичного комплексу країни, можливі наслідки кроків уряду у сфері грошово-кредитної політики... Вони—активні автори журналу «Нова політика», що видається АМУПП і виходить за рівнем популярності на провідне місце серед політологічних видань.

Звідки кошти на утримання апарату, офісу, журналу? На відміну від інших політичних партій і об'єднань, керівництво АМУПП джерела фінансування не ховає за сімома замками.

—Не ходимо з простягнутою рукою, бо не хочемо бути маріонетками ні в кого, в тому числі й у держави, — каже віце-президент асоціації Віталій Сташук. — З тими, хто нас матеріально підтримує, укладаємо угоди. Серед них — «Євразія», концерн «Славутич», «Юнексбанк»...

Найближчим часом тут підготують низку проектів на отримання грантів від міжнародних фондів.

Цікавий штрих: не взявши від держави жодної копійки, АМУПП за останні місяці до бюджету лише самих податків сплатив на суму понад 3500 гривень. Надалі члени організації мають намір заробляти гроші на рекламі, видавничій справі, розширювати коло партнерів.

Народний депутат України Олександр Ємець, в команді якого (служба віце-прем'єра з політико-правових питань) працювали члени асоціації в період висвітлення конституційного процесу, сказав: «Діяльність АМУПП, до якої входять фахівці різного політичного спрямування, просто приречена на успіх. А така різнобарвність лише сприяє політичному консенсусу в суспільстві. У нього є майбутнє, якщо існує дійова мобільна кваліфікована команда однодумців на кшталт АМУПП».

Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: Тетяна Калько, Віталій Сташук та Максим Карижський.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Книжковий кіоск

Таємний злочин «герострат ів» зі Львова стає явним

У 1955 році на ім'я нового директора Музею українського мистецтва у Львові (тепер — Національний музей) надійшла з Лондона письмова вимога українського художника Василя Перебийноса повернути експонати львівської виставки його творів, яка відбулася за рік до початку Другої світової війни. Йшлося про показ двохсот графічних аркушів, вивезених з музею влітку 1952 року. Однак жодного малюнка чи акварелі художника-емігранта відшукати не вдалося. Тоді за розпорядженням міністра культури УРСР Костянтина Литвина художнику відписали, що, правдоподібно, його твори «були знищені або пограбовані гітлерівськими військами в часи воєнних дій 1941—1944 рр».

Насправді знищені вони були вже після війни компартійними геростратами. Протягом трьох днів, із 31 липня по 2 серпня 1952 року, живопис і графіку, вилучені з музею як твори «націоналістичного» і «формалістичного» спрямування, спалили у двох печах спеціального сховища бібліотеки Академії наук, а скульптуру розбили у підвалі під приміщенням спецфонду і вивезли на смітник. До речі, вчинено було цю ганебну акцію подалі від людських очей, у суворій конспірації під безпосереднім керівництвом другого секретаря Львівського обкому партії К. Литвина. Того самого, який через три роки, вже в ранзі міністра, в листі-відповіді В. Перебийносу весь цей вандалізм списав на гітлерівців. Тільки згідно з каталогом вилучених з музею пам'яток, підготовленим у цілковитій секретності, загинуло 1728 мистецьких творів. Зокрема, таких славетних майстрів, як Олександр Архипенко, Михайло Бойчук, Святослав Гординський, Олекса Грищенко, Микола Івасюк, Павло Ковжун, Микола Кричевський, Олена Кульчицька, Осип Курилас, Антін Манастирський, Олекса Новаківський, Ярослава Музика, Іван Труш, Василь Хмелюк, та багатьох інших. Партійні бонзи того часу та їхні прислужники нищили все найталановитіше і найцінніше в українському мистецтві.

Про той страшний злочин супроти української культури розповідає книжка «Каталог втрачених експонатів Національного музею у Львові», яка побачила світ цього року у видавництві «Тріумф». Самому каталогу знищених мистецьких цінностей передує грунтовна передмова, де йдеться про цей нечуваний злочин новітніх «геростратів» (вони, до речі, названі також поіменно), причетних до нього.

Ініціаторами і спонсорами видання виступили Національна комісія з питань повернення в Україну культурних цінностей, науково-мистецька фундація митрополита Андрея Шептицького і, звісно, Національний музей у Львові, який зазнав цих непоправних втрат.

«Дорогой Леонид Ильич» як епізод в історії нашого гумору

Розмова з письменником Олегом Чорногузом

ЗРОЗУМІЛО, що в житті Олегові Чорногузу з колишнім Генеральним секретарем ЦК КПРС зустрічатися не довелося. Але...

— Я не хочу, як тепер стало модно, — розповідає письменник-гуморист, — ставати в чергу зобиджених минулим режимом, але історія така все ж, як кажуть, мала місце.

В минулі роки була неписана традиція: до делегації на чергову сесію Генеральної Асамблеї ООН повинен був входити письменник. Випадало таке щастя й Олегові Чорногузу. Але один з його колег по СПУ вирішив, що він гідніший такої пошани, й звернувся куди слід, мовляв, що робити гумористові на такому серйозному зібранні? До нього прислухалися, хоча колега сам був «вузького профілю», бо писав винятково про життя й діяльність вождя революції. Олегові Чорногузові «порадили» відступити від звичної для нього тематики. Так з'явився «Вавилон на Гудзоні», досить об'єктивна книжка, присвячена американському сьогоденню.

Ось тут і починається історія, пов'язана з Брежнєвим.

Річ у тім, що у «Вавилоні на Гудзоні» йшлося про відомого американського письменника-сатирика Арта Бухвальда. І треба ж було так статися, що він саме в той час негативно відгукнувся про тодішнього московського вождя. Цензура одразу ж приступила до виконання своєї місії: «Вавилон на Гудзоні», ще не вийшовши за поріг видавництва, «порізали» - з книжки вилучили антибрежнєвський розділ.

— Але я знаю, що декотрі з тодішніх працівників видавництва мають нескорочений варіант, —зауважує Олег Чорногуз, — і не хочуть навіть мені, авторові, подарувати його.

— Олегу Федоровичу, гадаю, своє 60-річчя ви зустріли все ж без таких прикрих спогадів? — запитую в гумориста.

— Звичайно. Я йду за Миколою Гоголем і сміюся навіть крізь сльози. На жаль, нині такий час.

— То, може, у ці непрості дні допомагає ваш герой-оптиміст Євграф Сідалковський — аристократ із Вапнярки?

— Очевидно, так. Дехто порівнює його з Йозефом Швейком, але мені здається, що він, скоріше, родич заклопотаного своїм родоводом Мартина Борулі або авантюриста Свирида Голохвостого.

— Знаєте, сподіваюся, що висловлю думку багатьох ваших читачів, коли скажу, що ви рано розсталися з ним. До того ж час підтвердив актуальність описаних вами явищ і героїв.

— Сам дивуюсь, але все ж додам, що тепер акценти зовсім не так розставлено. Знаменитий «Фіндіпош» зник, бо в ньому нині не псевдонаукова установа, а офіси з італійськими меблями, до господарів яких моєму Сідалковському дуже далеко. Він — наївне дитя порівняно з ними та їхніми «хапальними апетитами». Та радості від того, що в моїх романах виявилося так багато передбачень, у мене немає. Примітивне міщанське мурло сьогодні стало синонімом агресивності й невігластва. Ось такий тепер гіркий сміх...

Художня переконливість героїв Олега Чорногуза гарантована щедрим талантом, що розкрився в його книжках «Сіамський слон», «Між нами кажучи», «Аристократ із Вапнярки», «Претендентн на папаху». Герої останньої, а дехто перекочував і з роману «Аристократ із Вапнярки»: Сідалковський, Ковбик, Грак, Ховращкевич, Хлівнюк, Мамуня, увічнені народними майстрами в міні-скульптурах, що стоять відтепер на робочих столах колег Олега Чорногуза. А відомий художник Рафаель Багаутдінов створив з них портретну галерею.

— То що ж, Олегу Федоровичу, вашим героям не вдалося вивести свого шепеона (працівники створеного уявою письменника-гумориста псевдонаукового «Фіндіпошу» —філіалу науково-дослідного інституту з пошиву шапок, працювали над тим, як, схрестивши північноамериканську ондатру з українським їжаком, вивести такий гібрид, щоб його шкірка нагадувала собою головний убір — шапку). Але популярність їх серед читачів від цього не зменшилася. Я переконаний, що нині саме час повернути їх до літературного життя. Відкрийте також нам секрет — над чим ви працюєте?

— Життя підкидає такий матеріал, що сидіти без роботи не маю жодної змоги. Погляньмо лише на столичні вивіски та рекламу. Того тільки не прочитаєте! Ресторан, на якому латиною написано «Лестница», або магазин, назву якого означено теж латиною, —«Обувь»... Не подобається нинішнім приватникам українська мова, не звучать для них ані «Сходи», ані «Взуття». Як казав Голохвастов, «не та хворма». Про це розповідаємо в нашому журналі «ВУС», який, буває, виходить у світ з перебоями. Творчих задумів багато, але нікому видавати наші книжки. Отакі справи... Що ж до Сідалковського, то я радий би реанімувати цей образ. Час покаже. Надія, як кажуть, вмирає останньою.

Віталій АБЛІЦОВ.

Листи до Президента

Заручники минулого

Шановний пане Президенте!

До Вас звертаються мешканці села Бараниківки Кремінського району Луганської області. Ми у відчаї перед зимою, що наближається, перед невідомістю, яка на нас чекає. Невже Ви, за кого ми голосували на виборах, не відчуваєте нашої біди і дасте нам замерзнути, а може, й загинути? Ні керівники наших підприємств, ні обласна та районна адміністрації не можуть нам відповісти, і ми змушені звернутися до Вас за відповіддю.

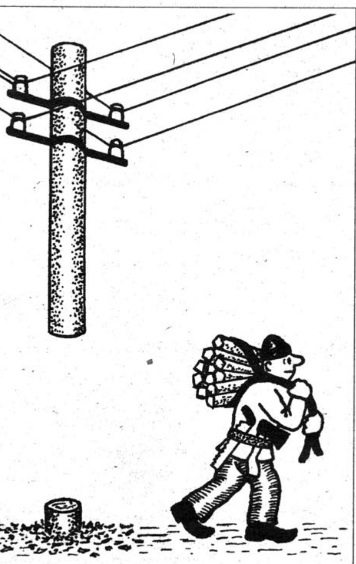
Двадцять років тому за сорок кілометрів від райцентру Кремінна було споруджено свиновідгодівельний комплекс на 108 тисяч голів відгодівлі за рік і потужний комбікормовий завод. Поряд із старим селом одноповерхової забудови виросло багатоповерхове впорядковане селище міського типу з комунальними службами, де мешкають більш як три тисячі чоловік. Раніше воно цілком було на балансі радгоспу-комбінату «Кремінський» і комбікормового заводу.

Комплекс перестав існувати, а з ним і комбікормовий завод, борг перевищив 700 мільярдів карбованців. Люди залишилися без роботи, селище теж нікому не потрібне. Все, що будувалося на благо людям, стало нікому не потрібним. Коштів для утримання селища немає ні в радгоспі, ні в населення, бо ж ніхто не отримує зарплати. Як пережити нам прийдешню зиму, не знає ніхто.

Ніхто з мешканців Бараниківки не винен у тому, що сталося, ми завжди працювали чесно і віддано. А нині стали заручниками минулої політики держави, внаслідок якої в Луганському степу було споруджено великий свиновідгодівельний комплекс. Просимо Вас, шановний пане Президенте, зглянутися на нас і надати допомогу, щоб ми не замерзли цієї зими в холодних будинках.

Звернення прийнято на сході мешканців села.

Бараниківка
Кремінського району
Луганської області.

Мал. Броніслава ГОРБАЧЕВСЬКОГО.

Ми давно за межею бідності

Ми, ветерани війни та праці, люди похилого віку, не раз зверталися до вас з приводу нашого злиденного становища, що день у день стає дедалі гірше. Ми давно опинилися за межею бідності. Часто згадуємо про наші заощадження, які нині стали б нам у пригоді. Ці гроші ми заробили потом і кров'ю, роками збирали їх на спокійну старість. Прикро, що наша держава так обманула нас, уряд відібрав наші заощадження, а віддавати їх не хоче. Але ж це— злодійство! Багато хто з нас не доживе до того благословенного часу, коли нам надумають віддати гроші. Такого бездумного, нелюдського ставлення до старих людей немає в жодній країні. Ветерани війни щодня покидають цей світ, їх стає дедалі менше, а саме ми визволили людство від фашизму, не давши перетворити наш народ на вічних рабів, ми, поставили на ноги зруйноване війною господарство, а закінчуємо своє життя в страшенних злиднях.

Нам кажуть: потерпіть ще трохи, немає грошей. Такі слова не відповідають дійсності — навколо Вінниці, як на дріжджах, виростає ще одне місто, будують дво-триповерхові котеджі з усіма зручностями, до них ведуть прекрасні дороги, місто заповнене іномарками. Чи не за наші гроші? На жаль, це питання нікого не цікавить, усе пущено на самоплив. Комусь вигідне таке становище. А тим часом наше питання не вирішується...

За дорученням ветеранів війни і праці
Н. ПЛАВАН, В. РУДНИЦЬКА, А. БРУК, Н. КИРЄЄВ.

Вінниця.

Навіть кіно подивитися не можна

Звертаємося за допомогою, бо самі не можемо вирішити цього питання. А річ у тім, що в нас залишилася одна радість — подивитися на красиве життя багатих людей, яке показують у американському фільмі «Династія». Та ось яка біда: саме в той час, коли йде фільм, чомусь у нас відключають електроенергію. Ми вже звикли на всьому економити, і це терпимо. Та чи не можна відключати енергію в інші години, а не тоді, коли люди хочуть подивитися кіно? До речі, в дні, коли немає фільму, світло горить. Невже хтось має від цього задоволення?

Г. ПАВЛЕНКО.

Михайлівка
Коростенського району
Житомирської області.

Життя краще не стає...

Хто порадить, як нам далі жити? Ми, ветерани війни і праці, ходимо голі, босі і голодні. А ми таку війну страшну пережили, як ми тяжко працювали без вихідних, але все терпіли, чекали кращих часів. Вони невдовзі настали: Хрущов дав нам маленькі пенсії — народ зрадів, за Брежнєва нам усім гарно платили. Згадуєш тепер і плачеш, бо жили, наче в раю. За пенсію можна було вдягнутися, взутися, харчуватися. І кожен одержував так, як працював. Сьогодні у пенсіях усіх зрівняли — і тих, хто тяжко трудився, і тих, хто жив собі на втіху. Може, хтось обуриться за мої слова, та як не шкодувати за минулим, якщо раніше за один карбованець я міг купити шість буханців хліба, а сьогодні за гривню — півтори. Не треба думати, що ми старі і нічого не розуміємо й не бачимо. Шкода, час іде, а наше життя краще не стає...

Іван ФЕДОРОВИЧ, ветеран війни.

Конотоп
Сумської області.

Невже будемо моржувати?

До вас звертаються мешканці міста Кодими, які проживають у будинках з центральним опаленням. Уже дві зими в наших будинках температура вище за 8 градусів не піднімається, а в деяких будинках не сягає й цієї позначки. Це з допомогою електрокамінів. На цю зиму планують злити воду з системи опалення й відмовитися взагалі від опалення квартир. Очевидно, це не просто чутки, бо в котельнях ремонту не робили, кочегарів немає, паливо не завозять, а місцева влада навіть не намагається шукати якогось виходу з становища. Напевне, це задовольняє всіх, крім мешканців квартир.

Перевести наші будинки на пічне опалювання немає можливості, бо вони не пристосовані до цього. Електроенергію у нас від'єднують регулярно на дві-три години на добу, а взимку обіцяють від'єднувати на більше, бо є величезна заборгованість за електроенергію. А чи підрахував хто-небудь економічний бік «моржування», у що це обійдеться потім? Адже опалювальна система без води через кілька років зовсім вийде з ладу, бо вона вже й сьогодні не нова. А скільки електроенергії буде спалено на обігрівання квартир! Вийде з ладу й водопостачання, бо вода в трубах замерзатиме, а також каналізаційна система. Якщо немає пального, ставитимуть пічки, і все навколо буде вирубано. Практично будинки стають непридатними для проживання з жовтня до травня місяця, а квартплата зросла, тільки за що ж платити, якщо в квартирі жити неможливо?

Шановний пане Президенте! Просимо вас силою влади, наданої вам, не допустити блокадної ленінградської зими.

Під листом 282 підписи.

Кодима
Одеської області.

За листом

У міжвідомчі жорна потрапили юні тенісисти

Спочатку були дзвінки до корпункту «Голосу України» обурених батьків: «Просимо втрутитися, наших дітей виживають зі спортивної школи». Потім завітали самі юні спортсмени на чолі з тренером.

І ось я на вулиці Мечникова, 74, в ДЮСШ №7 — там, де розгорілися пристрасті. Директора В`ячеслава Бужина не застав, на жаль, ні того дня, ні наступного, ні втретє, хоч заїжджав для цього навмисно. Однак те, що відділення настільного тенісу з школи вирішили таки виселити, підтвердив його безпосередній керівник — начальник міського управління у справах молоді та спорту Борис Реутов. Причин не приховував: тенісисти для них — чужі, до того ж не платять за оренду й комунальні послуги.

Ці причини скоріше формальні, бо витоки конфлікту між директором і старшим тренером відділення настільного тенісу, заслуженим тренером України Леонідом Грінштейном, гадаю, інші й набагато давніші. Ще відтоді, як Леонід Григорович був підлеглим В. Бужина і виступив проти безпорядків, що панували в школі. У ДЮСШ побувала комісія: окрім поганої облаштованості залів і побутових незручностей, було виявлено низку адміністративних і фінансових порушень. Завуча школи тоді звільнили, а В. Бужину винесли сувору догану. В облуправлінні народної освіти прийняли рішення (цитую направлений на запит депутата документ) «при комплектуванні кадрів на новий навчальний рік Центральному, правлінню не використовувати його на посаді директора». Рішення, однак, залишилося невиконане — В. Бужин на посаді директора й досі, хоча минуло відтоді близько шести років. І весь цей час конфлікт між ним та Л. Грінштейном то ледь жеврів, то розгорався.

Аби якось розрядити обстановку, облуправління освіти у серпні 1994 року видає наказ, за яким відділення настільного тенісу перепідпорядковується обласному спортивному клубові «Гарт». Клубові також передається в безплатну оренду спортивний зал. Всі сподівалися тоді, що «розвівши» отаким чином Бужина й Грінштейна, досягнуть головного: дадуть змогу юним спортсменам повноцінно тренуватися, аби примножувати свої здобутки. А вони були, і чималі. За чверть століття роботи тренером Леонід Григорович виховав не одного висококласного спортсмена: його учні ставали майстрами країни й міжнародного класу, здобували перемоги, в тому числі й на міжнародних турнірах, входили й нині входять до збірної України.

Невдовзі, після різних управлінських реорганізацій, ДЮСШ №7 і відділення настільного тенісу, якими досі опікувалося облуправління освіти, опинилися в різних відомствах: перша підпорядковується міському управлінню у справах молоді та спорту, друге залишається за облуправлінням освіти та «Гартом», що має подвійне підпорядкування — цьому управлінню та Центральному спортивному клубові з такою самою назвою. Ось тут і з'явилася можливість поквитатися з непокірливим тренером. Цього, правда, ніхто не афішує, все прикривається відомчими інтересами: оскільки, мовляв, відбувається скорочення працівників спортивних шкіл, то в ДЮСШ № 7 переведемо боксерське відділення з школи №5 (хоч боксери сьомої й мають досить-таки простору тренувальну залу), а Л. Грінштейн зі своїми вихованцями хай перебирається до гартівського тенісного залу, що на неблизькій вулиці Піонерській. Там справді є непоганий тенісний зал, але, по-перше, в ньому вже тренуються діти з навколишніх мікрорайонів, по-друге, у разі переселення туди нинішнє досить-таки міцне й перспективне відділення неодмінно позбудеться багатьох вихованців.

— І це, — бідкається начальник навчально-спортивного відділу "Гарту" Анатолій Криворучко, — напередодні першості Європи, де кілька вихованців Леоніда Григоровича у складі збірної України мають захищати спортивну честь нашої держави. Були також надії, що майстер спорту Ольга Цимбалюк та ще дехто навіть здобудуть право на участь в наступних Олімпійських іграх.

Не хочу беззастережно ставати й на бік «Гарту». Якби його справді хвилювала доля відділення, то мав би, очевидно, своєчасно відрегулювати питання оренди, погашення заборгованості за комунальні послуги — вона сягнула по школі 2,9 мільярда карбованців. Але тут тільки скаржаться на безгрошів'я. Одне слово, міському управлінню й СК «Гарт» краще було б спільно шукати варіанти виходу з ситуації, а не ділити спортсменів на «своїх» і «чужих». Бо хіба для міста, для області й країни важить, під знаменом якого відомства виступають спортсмени?

А поки батьки, тренери та діти сподіваються на заступництво газети й міськвиконкому, із тренувального залу ДЮСШ № 7 почали зникати недешеві імпортні тенісні столи. «З п'яти, — зателефонував вкрай стурбований старший тренер, — залишився тільки один». Куди поділася решта — невідомо. Бачив, щоправда, як один вивантажували біля міськуправління в справах молоді та спорту. Очевидно, його працівники вирішили час від часу, стомившись від керівних клопотів, розслаблятися з ракетками в руках.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Інформація про емісію акцій (п'ятий випуск)
акціонерного комерційного банку «Київ»

1. Характеристика емітента

Акціонерний комерційний банк «Київ» є правонаступником акціонерного комерційного банку «Київщина», створеного рішенням установчих зборів засновників (протокол № 1 від 17.02.93 р.) і зареєстрованого Національним банком України 19 травня 1993 року за № 171 у формі акціонерного товариства закритого типу.

У даний час банк є акціонерним товариством відкритого типу із статутним фондом 2 650 000 гривень, який сплачено повністю.

Вищий орган банку — загальні збори акціонерів. Рада і правління банку керують його діяльністю в рамках повноважень, наданих їм загальними зборами акціонерів та статутом банку.

Голова правління — Марченко Микола Степанович, вища економічна освіта, стаж роботи у фінансово-банківських установах 23 роки.

Головний бухгалтер — Павлюченко Галина Григорівна, вища економічна освіта, стаж роботи в банку 24 роки.

Юридична адреса банку: 252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 16-22.

II. Опис ділової активності емітента

Банк є універсальною кредитно-фінансовою установою і входить до єдиної банківської системи України.

Банк надає підприємствам та населенню всі види банківських послуг, здійснює за бажанням клієнтів банківські операції як в Україні, так і за її межами.

Фінансова політика банку орієнтована на забезпечення максимальної зручності для клієнтів, надійності та оперативності в розрахунках.

Метою діяльності банку є надання допомоги в розвитку виробництва та підприємницької діяльності, розширення економічних зв'язків, запровадження нових форм обслуговування і нових видів банківських послуг.

Баланс банку за станом на 01.10.96 р. становив 45 778 тисяч гривень, прибуток — 2 930 тисяч гривень.

Банком одержано: ліцензію № 14 від 02.08.96 р. Національного банку України щодо проведення банківських операцій; ліцензію № 41 Фонду держмайна на здійснення банком посередницької діяльності з приватизаційними паперами; дозвіл Міністерства фінансів України № 45 від 18.07.94 р. на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного Фонду та інвестиційної компанії; дозвіл Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 70-Р від 28.08.96 р. на право ведення реєстру власників іменних цінних паперів.

АКБ «Київ» має дозвіл Міністерства фінансів України за № 832 від 18 грудня 1995 року на здійснення всіх видів діяльності з випуску та обігу цінних паперів.

Економічних нормативів цілком дотримано.

III. Результати попередніх випусків цінних паперів

За час існування банк здійснив чотири емісії акцій.

Перша емісія — прості іменні акції у кількості 508 штук серією СПА-1 за номерами 001—508, номінальною вартістю 1 000 000 карбованців кожна на загальну суму 508 мільйонів карбованців.

Друга емісія — загальний обсяг 14 112 штук простих іменних акцій серією СІП—ІІ за номерами 00001—14112, номінальною вартістю 1 000 000 карбованців на суму 14 112 мільйонів карбованців.

Третя емісія — загальний обсяг 1 100 000 простих іменних акцій серії А-3 за номерами 0000001—1100000, номінальною вартістю 100 000 карбованців на суму 110,0 мільярда карбованців.

Четверта емісія — загальний обсяг 1 550 000 простих іменних акцій серії А-4 за номерами 1100001—2650000, номінальною вартістю 100 000 карбованців на загальну суму 155 мільярдів карбованців.

IV. Відомості про п'ятий випуск акцій

Рішенням загальних зборів акціонерів від 10.10.96 р. протокол № 2-96 оголошено про збільшення статутного фонду банку до 10,0 мільйона гривень.

Мета випуску акцій: збільшення статутного фонду для подальшого зростання обсягів фінансових ресурсів та розширення сфери банківських послуг.

П'ятий випуск акцій банку в обсязі 7 350 000 простих іменних акцій, номінальною вартістю 1 (одна) гривня кожна, серії А-5 за номерами 2650001—10000000 на загальну суму 7 350 000 (сім мільйонів триста п'ятдесят тисяч) гривень.

Емісія акцій АКБ «Київ» п'ятого випуску здійснюється в період з 4 листопада 1996 року по 15 квітня 1997 року.

Акції розповсюджуються шляхом відкритої передплати серед юридичних і фізичних осіб відповідно до вимог чинного законодавства.

До закінчення строку передплати особ[illegible] які передплатили акції банку, мають спл[illegible]тити не менш як 30 відсотків вартості ак[illegible]цій.

Якщо протягом встановленого терміну передплати її фактичний обсяг не досягне або перевищить запланований, рішення про реєстрацію з фактичного обсягу реєстрації приймають загальні збори акціонерів.

Акціонери мають переважне право на придбання акцій цієї емісії.

Акції дають право брати участь в управлінні справами банку. Одна акція дає право на один голос у роботі загальних зборів акціонерів, на отримання дивідендів у розмірах, визначених загальними зборами акціонерів.

Кількість акцій, що належить одному акціонеру, не повинна перевищувати 35 відсотків статутного фонду банку.

Власники акцій мають право на їх відчуження шляхом індосаменту, що його реєструє банк. Особа, на користь якої відчужено ак[illegible] набуває право власності з моменту внесе[illegible] відповідних змін до книги реєстрації акціонерів банку.

Вирішуючи придбати акції АКБ «Київ», слід урахувати чинники ризику:

зміни в законодавстві щодо діяльності комерційних банків.

Баланс акціонерного комерційного банку «Київ»

Актив	на 01.01.96 (грн).	на 10.10.96 (грн.)
1. Каса і коррахунок у НБУ	4389060	1122284
2. Коррахунки в інших банках	1679760	1431266
3. Кредити, видані банком	15741480	25660131
4. Міжбанківський кредит	1392360	2204480
5. Цінні папери, паї, акції, придбані банком	9920	5164 923
6. Основні засоби та капіталовкладення	580100	2273 716
7. Дебітори	767780	573727
8. Інші активи	4555530	9115161
9. Збитки	0	0
Всього активу	29115990	47545688
Пасив		
1. Статутний фонд	1100000	2650000
2. Резервний фонд	26810	148012
3. Інші фонди банку та кошти, прирівнені до них	2223 430	4798316
4. Розрахункові та поточні рахунки клієнтів у національній валюті	10236310	10863047
5. Депозити юридичних осіб у національній валюті	3447 440	8609929
6. Вклади громадян у національній валюті	921770	2048813
7. Кошти клієнтів в іноземній валюті	3988590	6339 950
8. Міжбанківський кредит	1397000	2161400
9. Кредитори	135980	126430
10. Інші пасиви	4898670	6886965
11. Прибуток	739990	2912826
Всього пасиву	29115990	47545688

Арбітражний суд Автономної Республіки Крим (333000, Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) порушив справу № 1425-8 про визнання банкрутом приватного підприємства «Ауді», юридична адреса: 333014, Сімферополь, вул. Станційна, 28; р/р 468430 в Об'єднаному комерційному банку, МФО 324485, свідоцтво про реєстрацію № 22260569.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів подавати до арбітражного суду у місячний термін.

Арбітражний суд Автономної Республіки Крим (333000, Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) порушив справу №1116-9 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Дружба», юридична адреса: 333000, Сімферополь, вул. Чернишевського,12, кв.16; р/р 467783 у Сімферопольському філіалі АКБ «Інтерконтбанк», МФО 324463, свідоцтво про реєстрацію №22239078.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Автономної Республіки Крим (333000, Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) порушив справу № 1494-5 про визнання банкрутом приватного підприємства «Наташа-95», юридична адреса: 333001, Сімферополь, пров. Підгорний, б.10, кв.39; р/р 468858 в АКБ «Абсолют», МФО 324827, свідоцтво про реєстрацію № 22238914.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів подавати до арбітражного суду у місячний термін.

ООО «Деловой центр «Куприком», код ОКПО 21627525, зарегистрированный Радянской районной администрацией Киева 21.07.94 г. за № 21627525, ликвидируется.

Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Загублені бланки доручень серії БАЕ № 279252-279256 ТОВ «Укрмедтехсервіс» вважати недійсними.

Повідомлення до інформації про додатковий випуск акцій ВАТ «Дніпрокисень»

Згідно з ухвалою арбітражного суду Дніпропетровської області від 18.09.1996 р. правління ВАТ «Дніпрокисень» повідомляє, що передплату на акції додаткового випуску припинено. Про поновлення передплати та її терміни буде повідомлено додатково.

Арбитражным судом Харьковской области (310002, Харьков, ул. Сумская,64) возбуждены дела о банкротстве:

ЧПФ «Ингрин» (Харьков, ул. Рымарская,21; р/с 100644643 в ХОД АКБ СР УСБ, МФО 351016, дело № 3911/7-72).

ЧП «Кадастр» (Харьков, ул. Студенческая,20, кв.1—4; р/с 000644950 в ХОД АКБ СР УСБ, МФО 351016, дело № 3918/7-72).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбуждено дело №16/5-21б о банкротстве закрытого акционерного общества «Электронмашсервис» /340114, Донецк, пр. Таманский, 18/. Расчетный счет 4467060 в Киевском отделении АК ПИБ Донецка, МФО 334271.

Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Закрите акціонерне товариство фірма «Іммаркет», зареєстроване розпорядженням виконкому Дніпропетровс[illegible] міської ради народних деп[illegible] № 572-р від 01.09.95 р., реєстраційний № 10976-АТ, ідентифікаційний код 23646331, повідомляє про свою ліквідацію.

Ліквідаційна комісія приймає претензії кредиторів протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою:

320600, м. Дніпропетровськ, ж/м Тополь-2, б.22, кор. 9, кв.4.

Тел.: 78-53-59.

Інформація про третій випуск акцій акціонерного товариства відкритого типу «ЕЛКОМ»*

Фірмова назва товариства — акціонерне товариство відкритого типу «ЕЛКОМ».

Місцезнаходження: 284000, Івано-Франківськ, вул. Січових стрільців,56.

АТ «ЕЛКОМ» є правонаступником НДВП «ЕЛКОМ», зареєстрованого 1990 року.

Статутний фонд — 42 108 млн. крб.

Чисельність службовців — 91 чоловік.

Балансовий прибуток за 1 півріччя 1996 року — 3 295.9 млн. крб.

Напрями діяльності — прибуткова діяльність на ринку комп'ютерів, оргтехніки та іншого офісного обладнання, ведення торгово-комерційної діяльності.

Обсяг емісії — 578 920 гривень.

Кількість акцій: 578 920 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 гривня кожна.

Серія: Е 1—3, № 000001 — 578 920.

Форма випуску акцій — безготівкова.

Передплата на акції проводиться за адресою: Івано-Франківськ, вул. Січових стрільців,56, тел./факс: (03422) 3-20-13, 2-33-76.

Дата початку передплати — 10 грудня 1996 року.

Дата закінчення передплати — 10 червня 1997 року.

* Зареєстровано фінансовим управлінням Івано-Франківської обласної держадміністрації вх. №839 від 20.09.96 р.

Правління ВАТ «Новоград-Волинський ремонтно-механічний завод» повідомляє своїх акціонерів про те, що 19 грудня 1996 року в приміщенні міського будинку культури відбудуться установчі збори.

Збори розпочнуть свою роботу о 8-й годині за адресою: Житомирська область, Новоград-Волинський, площа Лесі Українки, міський будинок культури.

Правління ВАТ «Новоград-Волинський ремонтно-механічний завод», факс (04141) 5-21-96.

До уваги акціонерів відкритого акціонерного товариства «Асфальтобетонний завод»

28 листопада 1996 року о 15 годині в приміщенні актового залу заводоуправління ВАТ «Асфальтобетонний завод» за адресою: Київ, хутір Острів відбудуться перші загальні збори акціонерів ВАТ «Асфальтобетонний завод»

Реєстрація акціонерів проводитиметься 28 листопада 1996 року з 13 до 15 години.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про основні напрями діяльності ВАТ «Асфальтобетонний завод» на 1996 рік.
2. Затвердження статуту ВАТ у новій редакції.
3. Вибори правління і голови правління ВАТ.
4. Вибори ревізійної комісії.
5. Вибори спостережної ради.

Для участі у зборах акціонери мають подати реєстраційній комісії:

— документ, що посвідчує особу;

— представники юридичних осіб — доручення на право участі у зборах;

— виписку з реєстру акціонерів.

У разі неможливості особистої участі у зборах, акціонер може передати право голосу іншій особі за дорученням.

Для одержання довідок та необхідної інформації про проведення зборів звертатися за адресою: 252013, Київ-13, хутір Острів, тел. 295-95-33.

Информация о втором выпуске акций

открытого акционерного общества «Укркотлосервис»

1. Описание и характеристика эмитента

1.1. Открытое акционерное общество «Укркотлосервис» зарегистрировано решением исполнительного комитета Ленинского районного совета народных депутатов Донецка 27 ноября 1991 г. № 574.

1.2. Код ОКПО — 13498467.

1.3. Почтовый адрес: Украина, 340045, Донецк, ул. Воровского, 10, телефон (0622) 66-41-33.

1.4. Численность работников — 311 чел.

1.5. Основные данные о руководящих работниках:

председатель правления — Левин Марк Борисович, образование — высшее техническое, производственный стаж — 25 лет;

главный инженер — Заика Анатолий Александрович, образование — высшее техническое, производственный стаж — 23 года;

член правления, главный бухгалтер — Бондаренко Татьяна Борисовна, образование — высшее экономическое, стаж — 10 лет.

Члены правления общества являются держателями акций в размере 37% от установленного фонда.

АО «Укркотлосервис» в 1995 и первом полугодии 1996 г. выполняло работы и услуги по монтажу и ремонту котельного оборудования, изготовлению паровых и водогрейных котлов типа ДКВР, ДЕ и КЕ конструкции Бийского котельного завода, а также котлов Монастырищенского завода. Выполнен значительный объем проектных, диагностических и пусконаладочных работ. Общество выполняет собственными силами строительно-монтажные работы по расширению собственной производственной базы, которая будет введена в эксплуатацию в первой половине 1997 года.

Общество располагает лицензиями на право производства работ и услуг, выданными Донецким областным центром по лицензированию 29 июля 1996 г. №№ДН-00456, ДН-00457, ДН-00458, а также лицензией Министерства строительства России от 17 ноября 1995 г. № ФЛЦ—001897.

Выполненные работы	Единица измерения	1995 год	I полугодие 1996 г.
Объем работ и услуг в т. ч.	тыс. грн.	4387	896
а) ремонт и монтаж котлов	тыс. грн.	1019	206
б) изготовление и предмонтажная подготовка	тыс. грн.	3071	627
в) проектные работы	тыс. грн.	0034	8
г) строительно-монтажные работы	тыс. грн.	0263	55

1.6. Баланс и отчет о финансовых результатах деятельности (гривен)

	1995 г.	I полугодие 1996 г.
АКТИВ		
1. Основные средства и другие активы	590850	2091950
2. Запасы и затраты	2390290	4911230
3. Денежные средства, расчеты и другие активы	798490	218280
Баланс	**3779630**	**7221460**
ПАССИВ		
1. Источники собственных и приравненных к ним средств	2657460	6005740
в т. ч. уставный фонд	15000	15000
2. Расчеты и другие пассивы	112217	1215720
Баланс	**3779630**	**7221460**
Балансовая прибыль	1268630	82780
Задолженность:		
— кредиторская	270890	1215720
— дебиторская	910600	103820
Объем реализации	4808810	1129620

2. Предметом деятельности общества является:

— проектирование котельных;

— монтаж и ремонт паровых и водогрейных котлов и котельно-вспомогательного оборудования;

— изготовление паровых и водогрейных котлов;

— монтаж систем автоматики и производство пусконаладочных работ теплоэнергетического оборудования;

— инжиниринговые работы, обследование и диагностика материалов и конструкций.

3. Предполагаемый уставный фонд — 45000 гривен.

3.1. Первый выпуск акций зарегистрирован Управлением денежно-кредитных отношений и ценных бумаг Минфина Украины (свидетельство № 74/1/96 от 08 февраля 1996 г.) на сумму 15000 гривен. Количество простых акций на предъявителя — 1500 шт. номинальной стоимость 10 гривен каждая. Стоимость акций оплачена полностью.

4. Данные о втором выпуске акций

4.1. Общим собранием акционеров (протокол от 10.08.96 г.) было принято решение в связи с присоединением акционерного общества «Укркотломаш» организовать второй выпуск акций на сумму 30000 гривен.

4.2. Всего будет выпущено 3000 простых акций на предъявителя, номинальная стоимость одной — 10 (десять) гривен.

Акции выпускаются:
первый выпуск — серия А, №№ 0001 — 1500;
второй выпуск — серия Б, №№ 1501 — 3000.

4.3. Акции отчуждаются и свободно обращаются согласно действующему законодательству и уставу общества.

4.3.1. Цель выпуска акций —увеличение уставного фонда.

4.4. Акции распространяются по открытой подписке.

4.4.1. Преимущественное право на приобретение акций предоставляется акционерам бывшего АО «Укркотломаш». В счет оплаты за акции привлекаются доли имущества акционеров АО «Укркотломаш».

4.5. Начало подписки — через 30 дней после опубликования информации в органах печати.

Окончание — через 60 дней с момента начала подписки. Место подписки на акции: Донецк-45, ул. Воровского, 10. Подписку проводит подписная комиссия АО «Укркотлосервис», телефон 66-41-33. В случае необходимости, деньги за акции перечисляются на расчетный счет АО «Укркотлосервис» 1467720 в Киевском отд. АК ПИБ Донецка, МФО 334271, код ОКПО 13498467. Запланированный курс продажи по номиналу акции — в зависимости от спроса, но не ниже номинала. В случае, если подписка на акции превысит размер выпуска, комиссия по подписке, руководствуясь абзацем 5 статьи 30 Закона Украины «О хозяйственных обществах», отклонит лишнюю подписку.

4.6. Собственники акций имеют право:

— принимать участие и голосовать на общих собраниях акционеров лично или через своих представителей;

— получать дивиденды за акции, которые являются его собственностью;

— продавать, завещать, дарить по договору дарения принадлежащие ему акции;

— пользоваться другими правами согласно существующему законодательству Украины и уставу ОАО «Укркотлосервис».

4.7. Дивиденды выплачиваются ежегодно в первом квартале года, следующего за отчетным.

5. Факторы риска,

которые могут повлиять на деятельность АО «Укркотлосервис», это:

— ухудшение экономической ситуации в Украине;

— высокий уровень инфляционных процессов;

— другие форс-мажорные обстоятельства.

6. Эмитент услугами торговцев ценными бумагами не пользуется.

**Председатель правления
М. Б. Левин.**

Легенди і дійсність

Полковник корпусу лісничих

Під такою назвою Міністерство лісового господарства України видало збірник, присвячений видатному вченому Віктору фон Граффу

КОЛИ сьогодні проїжджаєш густонаселеними просторами Донбасу, дивною видається думка про те, що ще якихось два століття тому цей край був пустелею. Звичайно, не Сахарою. Дике Поле, швидше за все, нагадувало піонерам його освоєння південноамериканську савану з її щедрою рослинністю, різноманітним тваринним світом. Населених пунктів було дуже мало. Й це зрозуміло — надто багато завойовників пройшло за досить короткий період історії цими землями.

Єдине, про що можна говорити з упевненістю, — це те, що першими володарями дикопільських просторів після розпаду київськоруської федерації були запорозькі козаки. Від Дону до Дніпра розкинулися їхні господарства — зимівники, що являли собою сучасну ферму з добре обробленими грунтами, розвиненим тваринництвом та міцно збудованими господарськими спорудами. Невипадково, що найкрупніші з них з часом перетворилися на населені пункти (наприклад, зимівник Домаха, що започаткував сучасне місто Маріуполь).

Природний розвиток Дикого Поля було перервано через завоювання краю Росією. З виходом останньої до Чорного та Азовського морів розпочалося активне господарське освоєння досі цілинних земель, оскільки постійно розширювана московська імперія потребувала зростання виробництва харчових продуктів, і передовсім хліба. Та вже перші спроби обробити грунт призвели до появи у степах небувалих раніше чорних (земляних) бур, що досягали навіть правобережного Поділля. Стало зрозумілим, що освоїти цілинні землі можна лише за умови широкого використання досвіду запорозьких козаків, які, в свою чергу, використовували уроки попередників — безіменних давньоруських селян. А досвід полягав у тому, що в степ повинні прийти ліси.

* * *

Цей історичний відступ потрібен нам з єдиною метою: окреслити тло, на якому відбувалися основні події життя Віктора фон Граффа — людини, котрій спорудили пам'ятник як данину поваги й захоплення її подвигом природоперетворювача.

Народився піонер степового лісорозведення в Овручі. Його батьком був штабскапітан російської армії, німець за походженням, матір'ю — італійка з роду Серпонті-де-Варрена. Залишившись сиротою, Віктор фон Графф потрапив на навчання до Санкт-Петербурзького імператорського лісового та межевого інституту, який закінчив з відзнакою.

На В. фон Граффа доля поклала обов'язок спростувати висновки зарубіжних вчених про неможливість розведення лісів у відкритій степовій місцевості. І він з честю виконав свою місію. Досі у Великоанадолі Донецької області зеленіють ліси, посаджені видатним вченим. А поряд з ними простяглися значні масиви змішаних та хвойних насаджень, які нині слугують рятівними легенями для жителів донецького краю.

«Батько» цих лісів, проживши лише 47 років, закінчив своє життя в Москві, не маючи змоги боротися з хворобами, які нажив у тоді ще цілинному дикопільському краї.

Можна багато розповідати про Віктора фон Граффа. Це була людина надзвичайних здібностей і вдачі. Про таких кажуть, що вони — жертви власної порядності. Будучи аристократом за походженням, піонер степового лісорозведення жив у землянці, часто не мав за що купити цукру й свічок, але не міг дозволити собі використовувати державні кошти на власні потреби. Відданість справі, обов'язку й офіцерській честі у Віктора фон Граффа була фанатична. У Великоанадолі (він любив повторювати: «Анадоля — моя недоля») померла його десятилітня донька, тяжко хворіли син та дружина (сестра відомого російського поета Василя Курочкіна). Сам лісівник особливо останні роки життя, страждав на невиліковні недуги, але у нього ніколи не виникало думки залишити розпочате незавершеним.

* * *

В українській історії чимало відданих діячів, які за походженням не були етнічні українці. Багато хто з них, до речі, не вважав за потрібне визначити своє ставлення до землі, на якій народилися й жили. Але Віктор фон Графф зробив свідомий вибір —він вважав себе українцем і заповідав посадити на його могилі дуб з донецьких степів.

Тому можна лише пожалкувати, що автор збірника, виданого Міністерством лісового господарства України, — дослідник життя та діяльності В. фон Граффа Георгій Редько (випускник Великоанадольського лісового технікуму, викладач Ленінградської лісотехнічної академії) зігнорував цю визначальну для створення портрета видатного природоперетворювача рису. Тож закономірно, що книга розпочинається традиційним для вчорашнього дня зачином, в якому віддано данину «славных дел царю» Петру І і обійдено мовчанкою справді великий труд землеробів-запорожців з перетворення суворого клімату колишнього Дикого Поля на сприятливий для людини.

Віталій АБЛІЦОВ.

З телетайпа

«ПРОСТО МАРІЯ» ЖИВЕ В КОЖНІЙ ЖІНЦІ

Телесеріали, з`ясовується, популярні не лише в Україні. Їх залюбки дивляться домогосподарки багатьох держав світу: США, Греції, Китаю, Росії, Індонезії... Вплив їх на найрізноманітніші сфери непередбачуваний. Приміром в Перу, після показу фільму «Просто Марія» різко зріс продаж швейних машинок. Адже головна героїня фільму була швеєю. Латиноамериканські серіали можна поділити на дві групи: мексиканські —з заплутаною фабулою, побудовані на взаєминах між близькими людьми, та бразильські — з реалістичним сюжетом, ближчим до життя. Тому на ці фільми в різних країнах однакова реакція, адже любов є любов, а зрада, ненависть — скрізь однакові. Серіали дають можливість глядачам відчути себе героями сюжетів. Такі фільми житимуть завжди, адже мелодрама вічна.

МАЙБУТНЄ ЗА ЕЛЕКТРОМОПЕДОМ

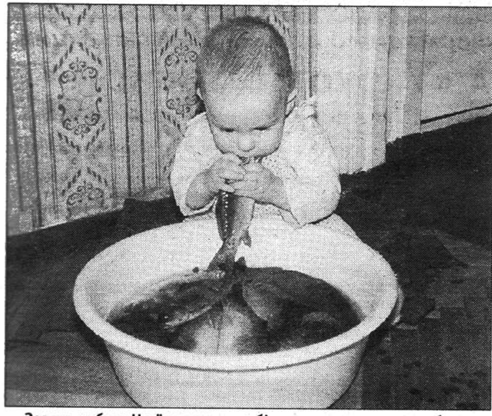
Численна кінна та велосипедна поліція в американській столиці незабаром може поповнитися ще й електромопедною. Патрулюватиме вона у головних туристичних місцях Вашингтона, території навколо конгресу, національних монументів і музеїв. Не виключено, що мопеди витіснять автомобілі й мотоцикли, оскільки екологічно чисті. Їх теж оснащено сиренами й мигалками, працюють у велосипедному режимі та живляться від акумуляторів, які заряджаються від руху педалей. На думку авторів електромопедів, у майбутньому вони стануть незамінними помічниками у патрулюванні пішохідних зон.

ЧИ ЗАХИСТИТЬ ЗАКОН ЗДОРОВ'Я

У Польщі набрав чинності спеціальний закон «Про захист здоров'я внаслідок вживання тютюну». В ньому визначено список місць, де палити заборонено. Порушення обійдеться штрафом у дві тисячі доларів. Заборонено рекламу тютюнових виробів не лише по радіо і телебаченню, а й у будь-яких культурних закладах. За цим законом, виробники цигарок мусять зменшити вміст шкідливих речовин у своїй продукції, а також на кожній пачці має бути напис про шкідливість куріння. Заборонено продавати цигарки неповнолітнім. Найголовніше, що залишилося зробити — донести до свідомості людей користь від дотримання закону. Тим часом світові й вітчизняні виробники цигарок уже довели на прикладі Польщі, що вміють так рекламувати свою продукцію, що жоден закон не прискіпається.

САТАНИНСЬКІ МЕСИ МОЛОДИХ

Нове віяння охопило Румунію: ростуть ряди сатаністів. Дедалі частіше тут говорять про жертву Люцифера, а це свідчить про незвичайно швидке зростання «дияволопоклоніння». Головний засіб поширення нової релігії — рок-музика й використання відповідної символіки: чорних футболок з черепами і вовчими мордами, ланцюгів, браслетів. Все це втлумачує в свідомість молоді презирство до соціальних норм і моральних цінностей. «Чортовиння» дедалі глибше проникає в ряди молоді, гуртки існують практично по всій країні. «Сатаністи» вживають галюциногенні препарати й організовують оргії опівночі на кладовищах, в покинутих будинках, підвалах і приносять в жертву тварин.

Золота рибка: Не їж мене, я тобі щасливе дитинство забезпечу. Замість уряду.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Київ.

Господині на замітку

● Коли пратимете зимові вовняні речі, в останню воду під час полоскання додайте чайну ложку гліцерину — вони стануть м'якіші.

● Якщо ви перете в машині кольорову білизну, додайте до води 2-3 столові ложки кухонної солі, речі не полиняють, а стануть ще яскравіші.

● Якщо ви перете речі вовняного трикотажу, покладіть у воду ложку харчової соди, вона освіжить колір виробу, зникне запах поту. Потім речі старанно сполосніть.

● Підлогу, покриту лінолеумом, миють теплою мильною водою, не додаючи соди, бо від неї втрачається блиск, пропадає колір.

● Щоб пофарбована підлога мала гарний блиск, її треба вимити водою з нашатирним спиртом (1-2 ложки на відро води). Таким розчином добре мити віконні рами, двері, підвіконня, пофарбовані масляною фарбою. Не можна додавати ні солі, ні мила, бо фарба потьмяніє.

Капуста білокачанна

Дуже щедрий і цінний подарунок осені — капуста білокачанна. Це надзвичайно багате джерело вітамінів, мінеральних речовин, глюкози, органічних кислот. Вона збуджує апетит, добре впливає на роботу шлунку, додає міцності організму, стійкості проти захворювань.

З капусти можна приготувати багато різноманітних страв: супи, котлети, шніцелі, солянку, найрізноманітніші салати, запіканку. Дуже смачна капуста, обсмажена в сухариках, запечена з сиром.

Зберігають капусту, розклавши її в шахматному порядку корінцями догори, в два-три ряди. Можна зберігати качани, зв'язавши їх парами і підвісивши на перекладину. Вибирають цілі, непошкоджені, з 3-4 зеленими нещільно прилеглими листочками, за хорошого обміну повітря капуста добре зберігається в підвалах у дерев'яних ящиках, на стелажах, на полицях.

Салат з капусти

Капусту дрібно поріжте, добре посоліть і дайте постояти 30 хвилин. Складіть у глибоку посудину, обдайте окропом, накрийте покришкою і залиште ще на півгодини. Відкиньте на сито, коли стече вода, видавіть її, приправте оцтом, олією і цукром. Смачного!

Перлини з дитячих уст

НАЙБІЛЬШЕ РОДОВИЩЕ

Учитель:

— Микитко, назви найбільше родовище вугілля на території України.

— У нашому сараї.

МАМИНА КАША

— Даринко, якщо не будеш їсти кашу, то я покличу нашого собаку...

— Мамусю, невже ти думаєш, що собака їстиме твою кашу?

Надіслав **Анатолій ШЕЛУДЯК.**
Сумська область.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 226015.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311201.